

Like
magazín **pevš**

**ALEXANDER CIMBALÁK:
SLOVENSKO JE NAJKRAJŠIA
KRAJINA NA SVETE**

**METRO, MOSKVA
A MASMEDIÁLCI**

**PRÁCA POPRI ŠTÚDIU?
SAMOZREJME!**

**ZARAĎ SA!
...DO SPRÁVNEHO TÍMU**

Predplaťte si PROFIT za 23,40 € so zľavou 40 % pre študentov

ZUZANA IHNÁTOVÁ
ŠÉFREDAKTOR

ZARAĎTE SA! NAJLEPŠIE DO SPRÁVNEHO TÍMU.

Chcete sa viac zapájať do mimoškolských aktivít a nevíete, ktorý tím si vybrať? V hlavnej téme vám prinášame prehľad organizácií, ktoré na škole fungujú. Dozviete sa nielen základné informácie, ale aj výhody, ktoré z toho môžete mať. Okrem zábavy si tak spravíte aj čiarku do životopisu.

Cez leto sa na fakultách veľa udialo. Zrekonštruovaná budova na Tematínskej ulici, sťahovanie fakulty informatiky, akreditované nové študijné programy či zaujímavé spolupráce. Podrobnosti sa dočítate v rubrike Paneuropa news.

Naši študenti boli cez letné prázdniny tiež aktívni. Štvorica budúcich právnikov sa presadila v tvrdej konkurencii až v ďalekom Honkongu. V našej geografickej šírke háji záujmy študentov Maroš Korman – a to priamo pred prezidentom. A nezabudnite si prečítať o našich najaktívnejších, ktorých práca sa týka štúdia a štúdium sa týka práce.

Ak aj vy chcete zmeny k lepšiemu, neodchádzajte so svojim diplomom preč zo Slovenska. Tvrdí to naša osobnosť Alexander Cimbalák. V rozhovore sa dočítate prečo každý jeden z nás, mladých ambiciózných študentov, je dôležitý pre ďalší vývoj našej krajiny. Preto nezabúdajme: My sme tu doma!

Úspešný štart do nového školského roku vám za celú redakciu želá

Zuzana

TÉMA

4 Zaráď sa! ...do správneho tímu

Z PRVEJ RUKY

8 Podvádzať sa (ne)vypláca alebo akademická poctivosť v ohrození

NEWS

10 Debata o etike médií
11 Správy z fakúlt

OSOBNOSŤ

12 Alexander Cimbalák: Slovensko je najlepšia krajina na svete

AKTÍVNY ŽIVOT

16 Všetko začína cez Google. A končí víťazstvom!
18 Na nás si nájde čas aj prezident
20 Metro, Moskva a masmediálci
22 Masmediálci v TA3
24 Práca popri štúdiu? Samozrejme!
26 Za prácou a medúzami v anglickom Stredomorí
28 Správne a slušne

MÓDA

30 Jeseň v znamení „osieho drieru“

KULTÚRA

36 Lasky: Poznáme sa už dlho a funguje nám to, takže nebudeme na tom nič meniť
37 Hudobné novinky
38 Do Ríma s láskou
38 Druhá Zem.
Druhá skutočnosť
39 Stephen King – 22.11.1963

WEB TECH

40 Web inšpirácie
41 Gadgety
42 Aplikácie, ktoré ti uľahčia život

NA ZÁVER

44 Tradične. Ako inak

KOMENTÁRE

37 Braňo Ondrášik
40 Miroslav Zelinský

OBSAH

© Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov a fotografií zverejnených v časopise si v zastúpení vydavateľov vyhradujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný prenos článkov a fotografií, ako aj na verejnú rozširovanie rozmnožených týchto článkov v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.

Like

LIKE magazín peVš | ročník II., 2012, číslo 3

Vydavateľ: Bratislavská akademická spoločnosť – Paneurópska vysoká škola n.o., Tomášikova 20, 821 02 Bratislava

Odborní konzultanti: PhDr. Zora Hudíková, PhD., PhDr. Martin Kasarda, Dr., PhDr. Marián Pauer | **Jazyková korektúra:** Mgr. Anna Kalúsová, Bc. Radovan Kopečný, Ing. Eva Režňáková

Šéfredaktor: Mgr. Zuzana Ihnátová | **Zástupca šéfredaktora:** Bc. Radovan Kopečný | **Redaktori:** Hana Džurná, Miya Ferancová, Clara Hrabovec, Mgr. Zuzana Komárová, Martin Kridla, Martin Kukoľ, Petra Kupčová, Lenka Liptáková, Mgr. Miroslava Michalková, Sabina Másová, Nika Mičechová, Ivana Mrvová, Lenka Nemečková, Imrich Petro, Bc. Peter Považanec, Martin Puškáč, Bc. Juraj Recký, Juli Somová, Mgr. Katarína Šamajová, Adam Šebesta, Pavla Ujmiaková. | **Fotografi:** Sabina Másová, Nika Mičechová, Martin Nedeliak, Igor Paliatka, Juli Somová, Tomáš Schiller | **Fotoeditor:** Martin Nedeliak | **Ilustrácie:** Klára Pitlová | **Grafické spracovanie:** Jakub Jurášek, Jakub Kotian

Časopis vychádza pod gesciou Fakulty masmédií PEVŠ

Kontakt: Fakulta masmédií PEVŠ, Tematínska 10, 851 05 Bratislava | tel: +421 2 68 20 36 52 | email: like.magazin@paneurouni.com

Periodicita: 5-krát do roka | **Rozširuje:** Paneurópska vysoká škola | **Tlač:** Miracle, s.r.o. | **Náklad:** 2 000 ks

Cena: zadarmo | **ISSN:** 1338-4368 | **EV** 4362/11

obálka Martin Nedeliak

ZARAĎ SA! ...DO SPRÁVNEHO TÍMU

Hľadáš priestor, kde sa realizovať? Chceš vedieť viac a chceš vidieť viac? Paneurópska vysoká škola ponúka pestrú paletu študentských spolkov, ktoré môžu byť tým správnym krokom vpred. Zlepši sa v odbore, stretni známe osobnosti, precvič si angličtinu a pomôž si k Erasmu... a to ani zďaleka nie je všetko. Stačí si vybrať!

PANEURÓPSKA VYSOKÁ ŠKOLA
Študentský klub PEVŠ

ŠTUDENSKÝ KLUB

„VĎAKA NÁM KOMUNIKÁCIA MEDZI ŠTUDENTOM A ŠKOLOU UŽ VIAC NIE JE CESTA PLNÁ PREKÁŽOK, ALE OTVORENÁ DISKUSIA, VĎAKA KTOREJ SA VŽDY NÁJDE TO SPRÁVNE RIEŠENIE.“

Študentský klub PEVŠ nasleduje tradíciu svetových univerzít s úspešnými študentskými spolkami. „Našou úlohou je starať sa o študentský život na Paneurópskej vysokej škole. Medzi hlavné aktivity patrí príprava rôznych akcií, ako napríklad imatrikulácie, beanie, športové dni, lámovice, teambuildingy a iné,“ vysvetľuje prezident klubu PEVŠ Andrej Šebesta. Najvýznamnejšia študentská organizácia našej školy sa zaslúžila aj o prednášky významných osobností. Minulý semester navštívila PEVŠ bývalá predsedníčka vlády Ivetta Radičová a fenomenálny motivátor Ivo Toman. Klub je rozdelený na sekcie podľa oblastí záujmu: šport, veda, sociálne prospešné činnosti, kultúra a IT. Spolok má na každej fakulte svojho tajomníka. Na fakulte práva sa možno obrátiť na Jethra DiMea, ekonómom a podnikateľom je k dispozícii Veronika Dolinská, medzi „masmediálcami“ nájdeme Martina Lazarčíka, o psychológov sa postará Veronika Ferancová a o informatikov Marián Šiška. Prezident spolku dodáva: „Členstvo v klube je otvorené, a teda každý, kto má záujem podieľať sa na organizácii akcií študentského života, sa môže prihlásiť prostredníctvom tajomníka svojej fakulty alebo e-mailom na stklub@paneurouni.com.“ Stránku a profil študentského klubu nájdete aj na Facebooku, kde môžete sledovať všetky pripravované aktivity. Ako vraví Andrej Šebesta: „Výhody sú na oboch stranách. Pociť sebarealizácie, možnosť posunúť veci k lepšiemu, budovanie manažérskych zručností, schopnosť prezentovať myšlienky pred auditóriom. Aktívnym členom však vieme ponúknuť omnoho viac.“

ILSA International Law Students Association

ILSA – MEDZINÁRODNÁ ASOCIÁCIA ŠTUDENTOV PRÁVA

„ILSA JE PRÍLEŽITOSŤOU DOZVEDIEŤ SA VIAC O KULTÚRNYCH A PRÁVNÝCH SYSTÉMOCH FUNGUJÚCICH V RÁMCI CELÉHO SVETA.“

Študentská organizácia ILSA združuje budúcich právnikov so zameraním pre mediálne právo. Svetová organizácia pôsobí na najprestížnejších univerzitách sveta. Jej vznik sa viaže s prvým ročníkom súťaže JESSUP v roku 1962. Slovenská pobočka ILSA Chapter PEU existuje od roku 2011 na Paneurópskej vysokej škole. „Poslaním ILSA je podporovať povedomie študentov, ich štúdium a porozumenie medzinárodného práva, medzinárodnú spoluprácu medzi študentmi práva a právnikmi z praxe,“ hovorí prezidentka slovenskej pobočky Katarína Dekánková a zdôrazňuje: „Primárnym zameraním je realizácia moot court-ov a seminárov s medzinárodnou účasťou.“ ILSA spoluorganizuje JESSUP a prináša tak jedinečnú praktickú skúsenosť, organizuje semináre, workshopy a konferencie na pôde PEVŠ. Produktom činnosti medzinárodnej organizácie sú publikácie ILSA Quaterly, the ILSA Journal of International & Comparative Law a Jess Compendium, kde sa dočítate o možnostiach štúdia v zahraničí a LLM programoch. Prezidentka Katarína Dekánková víta každého nového člena: „Ak sa chcete stať členom, neváhajte nás kontaktovať prostredníctvom e-mailu peu.ilsa@gmail.com. Bližšie informácie nájdete na oficiálnej stránke www.ilsa.org alebo na Facebook fanpage Ilsa Chapter PEU.“

elsa

The European Law Students' Association
PANEURÓPA

ELSA – THE EUROPEAN LAW STUDENTS' ASSOCIATION

„ELSA si dáva za úlohu vytvoriť platformu pre študentov práva, kde sa môžu stretávať, prehlbovať svoje vedomosti, nadobúdať nové skúsenosti a rozširovať svoje obzory.“

Medzinárodná, nezávislá a nezisková organizácia združuje študentov práva a mladých právnikov. V roku 1981 ju založili vo Viedni študenti z Rakúska, Poľska, Západného Nemecka a Maďarska. „V súčasnosti je ELSA najväčšou nezávislou organizáciou študentov práva na svete. Zastrešuje 30 000 študentov z takmer 300 univerzít v 40-tich krajinách po celej Európe,“ objasňuje prezidentka spolku Katarína Šustáková. Združenie mladých právnikov má za sebou niekoľko úspechov v podobe získaných štatútov v rámci medzinárodných organizácií. Nadobudla účastnícky štatút v Rade Európy, získala Konzultatívny štatút v organizáciách OSN, konkrétne UNESCO, ECOSOC, UNCITRAL a pozorovateľský štatút v svetovej organizácii duševného vlastníctva WPO. Hlavnú myšlienku ELSA charakterizuje jej prezidentka nasledovne: „Cieľom je prispieť k právnemu vzdelávaniu, pestovať vzájomné porozumenie a podporovať spoločenskú zodpovednosť študentov práva a mladých právnikov. Hlavným prínosom je účasť na odborných seminároch, diskusiách a konferenciách, simulovaných súdnych sporoch na pôde Paneurópskej vysokej školy, ako aj za jej hranicami.“ Ak vás zaujala ELSA, smelo kontaktujte jej prezidentku Katarínu Šustákovú katarina.sustakova@elsa.sk alebo navštívte stránku www.elsa.sk.

SK | **ESN** INTERNATIONAL EXCHANGE ERASMUS STUDENT NETWORK

ESN – ERASMUS STUDENT NETWORK

„IDEÁLNY SPÔSOB, AKO AKTÍVNE ROZVÍJAŤ PRINCÍP „ŠTUDENTI POMÁHAJÚ ŠTUDENTOM“ A ZÁROVEŇ VYTVÁRAŤ PRIAZNIVÝ IMIDŽ SLOVENSKA V ZAHRAŇIČÍ.“

ESN vznikla popri európskom projekte Erasmus a na Paneurópskej vysokej škole pôsobí od októbra 2011 ako ESN PEU. Ideou organizácie je pomôcť zahraničným študentom, ktorí v rámci výmenného programu Erasmus prišli na Slovensko. Jedna z najväčších mimovládnych organizácií má na starosť, aby každý „erazmák“ mal svojho slovenského „buddyho“, ktorý sa postará o trávenie voľného času v študentskom štýle. ESN organizuje podujatia nielen s PEVŠ, ale aj so všetkými bratislavskými študentmi programu Erasmus. Prezident ESN Matúš Jarolín má vo filozofii organizácie jasno: „Aby študenti Erasmu, ktorí si vybrali našu školu, boli nadšení, že si vybrali práve PEVŠ a odniesli si obrovské množstvo skvelých spomienok.“ Pre domácich je to zas možnosť aktivizovať sa v činnostiach, ktoré vrhajú priaznivé svetlo nielen na školu. Keďže organizácia ESN nie je fixovaná žiadnym odborom, je vítanou možnosťou, ako spoznať spolužiakov aj z iných fakúlt a ročníkov. „Pokiaľ si chcete udržať dobrú úroveň anglického jazyka, mať vďaka činnosti v ESN výhodu pri výbere na váš Erasmus, spoznať nových ľudí a zabaviť sa na skvelých podujatiach, veľmi radi vás privítame medzi nami,“ vyhlasuje Matúš Jarolín a pridáva svoj kontakt matus.jarolin@gmail.com.

PANEURÓPSKA MLÁDEŽ

„PONÚKAME AKTÍVNYM MLADÝM ĽUĐOM PRIESTOR. MOŽNOSŤ VYTVORIŤ A ZORGANIZOVAŤ PROJEKT A NADVIAZAŤ SPOLUPRÁCU V EURÓPSKEJ ÚNII A JEJ INŠTITÚCIÁCH.“

Občianske združenie Paneurópskej únie Slovensko nadväzuje na paneurópsku organizáciu, ktorá aktívne pôsobila už pred druhou svetovou vojnou. Paneurópska mládež je jej mládežníckou zložkou. „Sme apolitické združenie, ktorého cieľom je pripomínať základné hodnoty Európy a EÚ, a to najmä súdržnosť a morálku. Paneurópske hnutia fungujú po celej Európe a mnohí ich členovia sú významní politici, štátnici, členovia Európskeho parlamentu, diplomati a žurnalisti,“ uvádza predsedníčka Žofia Jakubová. Medzi aktivity, ktoré Paneurópska mládež organizuje, patrí „každomesačný“ čaj s významnou osobnosťou, ktorá sa venuje aktuálnej téme. „V posledných dvoch rokoch máme za sebou úspešnú konferenciu Paneurópsky deň s medzinárodným zastúpením, na ktorom vystúpil aj Karl von Habsburg, syn Otta von Habsburga. Ďalej to bola beseda s vtedajším ministrom vnútra Danielom Lipšicom. Obe akcie sa odohrali na pôde tejto školy.“ Aktívni mladí ľudia, ktorí by mali záujem venovať svoj voľný čas daniu v EÚ, stretnúť známych i úspešných ľudí a nadviazať spoluprácu na Slovensku i v zahraničí, môžu kontaktovať Žofiu Jakubovú na paneuropska.mladez@gmail.com. Viac nájdete na webe www.paneuropa.sk/mladez.

Like
magazín **pevš**

LIKE – MAGAZÍN PEVŠ

„Pre začiatčníkov je prvým krokom do sveta médií. Pre skúsených je zdokonaľovaním sa na odbornej úrovni. Like sú kontakty, prax a priestor pre kreatívne nápady.“

Študentský časopis Like je platforma pre všetky tvorivé duše, ktoré sa neboja novinárskeho remesla. Redakcia magazínu je zohraný tím študentov zo všetkých fakúlt. Budúci novinári, spisovatelia, fotografi, grafici a dizajnéri tak nájdú nielen možnosť na seba pracovať, ale aj omnoho viac. „Sú medzi nami aj ľudia z praxe a odborní pedagógovia. Tvoríme jeden tím, spolupracujeme, radíme si a posúvame sa ďalej,“ predstavuje magazín šéfredaktorka Zuzana Ihnátová. Dobrý písomný prejav dnes nepotrebuje len novinár, ale aj právnik, psychológ či podnikateľ. Študentský magazín je jedinečná možnosť vyskúšať si, ako to funguje v redakcii. „Like má oficiálne číslo ISSN, a teda je riadne registrovaný časopis,“ prezrádza šéfredaktorka Ihnátová a dodáva: „Je to reálna prax, ktorú si môžete napísať do životopisu.“ Šikovní členovia redakcie dostanú aj odporúčanie do budúceho zamestnania. Pre tých, ktorí už skúsenosti majú, poskytuje Like workshopy a konzultácie s profesionálmi i odbornými pedagógmi. V neposlednom rade je to iniciatíva, ktorá vás pozitívne zviditeľní. Či už to bude rozhodovací proces na Erasmus alebo ponúkané stáže, Like si za svojimi redaktormi stojí. A len tak medzi nami – je to fajn pociť, keď pedagóg začne skúšku priznaním, že sa mu páčil váš článok. Magazín Like nájdete na webe školy, na Facebooku a samozrejme – práve ho držíte v ruke. Nezáleží, z akej ste fakulty a aký odbor študujete. Ak sa chcete stať členom nášho tímu, píšite na like.magazin@paneurouni.com.

PODVÁDZAŤ SA (NE)VYPLÁCA ALEBO AKADEMICKÁ POCTIVOSŤ V OHROZENÍ

TEXT: MARTIN KRIDLÁ
FOTO: K.CH.

Zvládnuť šesť skúšok v jeden deň bez učenia? Vytvoriť bakalársku prácu zadaním bankového prevodu? Odovzdať rigoróznú prácu ako rozšírenú verziu diplomovej práce? Prezentať záverečné práce z cudzej krajiny ako svoje vlastné? Nie, nejedná sa o žiadnu príručku čarovného študenta, ale o reálne príklady porušovania etických princípov. Na túto tému, ako aj na tému činnosti a fungovania orgánu, ktorý bojuje s daným problémom, sme sa zhovorali s predsedníčkou Disciplinárnej komisie Fakulty práva PEVŠ doc. JUDr. Katarínou Chovancovou, PhD., LL.M..

AKADEMICKÁ POCTIVOSŤ JE V DNEŠNEJ DOBE HORÚCOU TÉMOU. V PREDMINULOM VYDANÍ ČASOPISU LIKE SME SA VENOVALI OBCHODU SO ZÁVEREČNÝMI PRÁCAMI, TERAZ SA VENUJEME EŠTE ŠIRŠIEJ TÉME – PORUŠOVANIU ETICKÝCH PRINCÍPOV ZO STRANY ŠTUDENTOV. AKO VNÍMATE TENTO PROBLÉM V PODMIENKACH PANEURÓPSKEJ VYSOKEJ ŠKOLY?

V prvom rade by som chcela zdôrazniť, že nejde o výnimočný jav, vyskytujúci sa len na našej škole. Podvádzanie a porušovanie etických hodnôt je celospoločenský problém, vyskytujúci sa na každej vzdelávacej inštitúcii v Slovenskej republike. Od základnej školy až po úroveň vysokoškolskú. Začína to drobným opisovaním a používaním ťahákov, ktoré sa niektorí študenti naučia používať v začiatkoch vzdelávania. S pribúdajúcim vekom a skúsenosťami si jednoducho navýknú na to, že im je aj pri prichytení takého správanie tolerované a nie sú za to patrične sankcionovaní. Pochopteľne sa potom bez hanby púšťajú do podvodov na vysokej škole.

VÝZNAM VZDELÁVANIA SA TÝM VŠAK STRÁCA. MÁ VÔBEC ZMYSEL ŠTUDOVAŤ FORMOU PODVÁDZANIA? Nenazvala by som to študovaním. Je to len akási cesta za ľahko získaným vysokoškolským titulom. Samozrejme, nároky dnešnej doby sú nastavené tak, že absolvent vysokej školy by sa mal ľahšie a lepšie uplatniť v praxi. Táto teória ale už dlhšiu dobu neplatí. Každá veľká spoločnosť, či už telekomunikačná, poisťovacia, banková, pora-

denská alebo aj renomované advokátske kancelárie venujú adekvátne kvantum času v prvom rade overeniu si vedomostí a zručností uchádzača. Inak povedané, či to, čo uchádzač deklaruje vysokoškolským diplomom, je pravda alebo len bublina. A tu sa už veľmi ľahko ukáže, kto študoval a kto podvádzal.

VRÁŤME SA K SAMOTNEJ ČINNOSTI DISCIPLINÁRNEJ KOMISIE. BOLA UŽ NIEKEDY V HISTÓRII FAKULTY PRÁVA UDELENÁ NAJVVÝŠŠIA SANKCIA – NEPODMIENEČNÉ VYLÚČENIE ZO ŠKOLY?

Áno. Mali sme jeden prípad, kde bolo odhalené podvádzanie pri skúškach takého rázu, že sme nemali inú možnosť. Chcela by som ale zdôrazniť, že cieľom Disciplinárnej komisie nie je vylúčiť študentov, ale zakročiť proti podvádzaniu. Na internetovej stránke fakulty práva je zverejnený Disciplinárny poriadok, ktorým sa komisia riadi. Študenti sa môžu dočítať, akých deliktov, resp. priestupkov sa môžu alebo možno aj vedome či nevedome dopúšťať a aký priebeh má samotné disciplinárne konanie.

KTO ROZHODUJE O UDELENÍ SANKCIE? MÔŽE SA ŠTUDENT OBHAJOVAŤ ALEBO PRÍPADNE AJ DOKÁZAŤ, ŽE NIČOHO SA NEDOPUSTIL? Disciplinárna komisia je len poradným orgánom dekana fakulty práva. O samotnej sankcii však zásadne rozhoduje dekan. Čo sa týka obhajoby, v praxi je študent vždy pozvaný na zasadnutie Disciplinárnej komisie, kde mu je daný priestor na objasnenie veci. Následne

je poskytnutá dekanovi zápisnica zo zasadnutia ako aj záver komisie, ktorý však nie je záväzný. Záväzný je až samotné rozhodnutie dekana.

V ZAHRANIČÍ FUNGUJE MODEL, KDE POCTIVÍ ŠTUDENTI UPOZORŇUJÚ NA NEKALÉ PRAKTIKY SVOJICH KOLEGOV. MYSLÍTE SI, ŽE TÁTO FORMA BOJA JE VHODNÁ A ÚČINNÁ? V praxi môže nastať situácia, kedy študent, ktorý sa poctivo

prípravoval na skúšku desať dní, dostane takú istú známku ako študent, ktorý podvádzal. Je teda len a len na študentoch, či si uvedomia hodnotu svojej práce počas štúdia a priprav na skúšky a skúsia s podobnými podvodmi niečo spraviť. Ja nevidím žiaden problém v tom, že by študenti v súčasnosti s vyčujúcim bojovali proti podvádzaniu. Naopak, myslím si, že to je správna cesta.

ZMENY VNÚTRI AJ VONKU

Akademický rok začíname hneď niekoľkými dobrými správami. Nové študijné programy, rekonštrukcia budovy a úspechy našich právnikov v zahraničí. Prinášame vám najčerstvejšie informácie o zmenách, ktorými prešli fakulty počas prázdnin.

TEXT: HANA DŽURNÁ
FOTO: PETER KUBALÁK

POHODA – DEBATA O ETIKE MÉDIÍ

S podporou Fakulty masmédií PEVŠ a Veľvyslanectva Holandského kráľovstva sa tento rok na hudobnom festivale Pohoda uskutočnila diskusia o stave slovenských médií. V piatok 6. júla v stane nadácie Pontis Dobrá krajina viedol diskusiu pedagóg z FM Braňo Ondrášik s investigatívnym reportérom Nového Času Ivanom Netíkom, šéfredaktorom spravodajstva TV Markíza Lukášom Dikom, šéfredaktorom denníka SME Matúšom Kostolným a moderátorkou správ TV JOJ Luciou Barmošovou.

Diskutujúci si vzali na mušku etiku a profesionalitu médií, úskalia, ktorými médiá v tomto období prechádzajú a polemizovalo sa aj o ich novej záhube. Festival pre mladých ľudí ponúka vynikajúcu možnosť na búrlivé diskusie s otvoreným koncom. Účastníci sa zhodli na evidentnom zlyhaní v prípade spisu Gorila, keď niektoré médiá spis mali, no publikovali z neho minimálne.

Poukázali na nedostatky aj pri informovaní o masacre v Devínskej Novej Vsi. Veľkými výzvami pre profesionalitu sú otázky product placementu, infotainmentu a digitalizácie. V dnešnej interaktívnej dobe je veľmi náročné rozpoznať, ktorá informácia je relevantná a overená. Užívatelia internetu sú často zdrojmi obsahu, správy sa šíria

„ústnym podaním“ na sociálnych sieťach. Táto skutočnosť spôsobuje fenomén populárnych konšpiračných teórií, ktoré vierohodne nahrádzajú informácie od kompetentných osôb. Vďaka multifunkčným mobilným telefónom sa masovo šíri myšlienka „občianskeho žurnalistu.“ Na tú ma Braňo Ondrášik jasný názor. „Občianskym žurnalistom určite nemôže byť každý. Rovnako by potom mohol byť každý občianskym chirurgom, občianskym učiteľom...“ Otázka prežitia printových médií je na mieste, vzhľadom na rozrastajúcu sa digitalizáciu. „Transformácia na silné digitálne verzie je nevyhnutnosťou. Týka sa platforiem ako PC, tak aj prispôsobenia sa novým nosičom, ako sú tablety a smartfóny. Čím skôr vydavateľia tieto technologické trendy

zachytia, tým úspešnejšie túto transformáciu prežijú – aj ich redakcie,“ prognózuje Ondrášik a ako príklad uvádza americký denník The Christian Science Monitor, ktorý sa transformoval na online vydanie a jeho hospodárenie je teraz najlepšie za takmer polstoročie. Podľa prieskumu amerického Pew Research Center, ktorý sa pýtal 38 predstaviteľov vydavateľstiev, ako vidia budúcnosť printu, väčšina z nich ich im predpovedá výrazne obmedzenejšiu periodicitu – napríklad ako týždenníky.

Braňo Ondrášik hodnotí celé podujatie na výbornú a na záver len spomenie výrok Thomasa Jeffersona, s ktorým sa stotožňuje: „Keby som si mal vybrať vládu bez tlače alebo tlač bez vlády, vyberiem si to druhé.“

NOVINKY Z REKTORÁTU

TEXT: CLARA HRABOVEC

Počas letnej prestávky sa rektor PEVŠ, prof. JUDr. Ján Svák, DrSc., zúčastnil v Pekingu na verejnej prezentácii historickej prvého prekladu slovenskej právnickej odbornej publikácie, svojej knihy „Súdna moc a moc sudcov na Slovensku“, do čínštiny. Vydanie knihy má osobitný význam z hľadiska rozbiehajúcej sa reformy čínskeho súdnictva, čo sa odrazilo v pozvaní prednášať na viacerých čínskych univerzitách a súdoch. Súčasťou tejto prezentácie na pôde vydavateľstva čínskeho prekladu bola prednáška prof. Sváka za účasti významných osobností a slovenského diplomatického zboru.

Okrem toho bolo cieľom návštevy aj rozšírenie spolupráce s univerzitami v Číne, Hongkongu, Macau a Taiwane. Pribudla tak napríklad myšlienka spoločného organizovania vzdelávacieho programu pre čínskych sudcov, ktorý sa bude na jar 2013 konať práve na pôde PEVŠ.

Spolupráca sa budovala však hlavne v prospech študentov, ktorí majú umožnené navštevovať študijné programy spomenutých univerzít a zúčastňovať sa na ich medzinárodných projektoch.

ÚSPECHY PEVŠ: Reprezentačná návšteva prof. JUDr. Jána Sváka, DrSc. v Číne

FAKULTA PRÁVA PEVŠ POČAS LETA ROZHODNE NEPRÁZDNIovala. PRESTAVBY, REORGANIZÁCIA, ÚSPECHY AJ MEDZINÁRODNÉ SÚŤAŽE BOLI NA DENNOM PORIADKU.

TEXT: CLARA HRABOVEC
FOTO: ARCHÍV

Zasadačky na druhom poschodí, doteraz známe nedostatkom čerstvého vzduchu, sú po letnej prestavbe prístupné z dvoch strán. Zlepšilo sa nielen vetranie miestností, ale umožnilo sa študentom čakať na skúšky v priestranom a vetranom foyer pri miestnosti Odeon. Na študijnom oddelení na prízemí naopak pribudla stena medzi bakalárskou časťou a ostatnými formami štúdia. Vznikli dva separátne vchody. Od začiatku akademického roka si preto môžu študenti aj zamestnanci užiť väčší pokoj v miestnostiach, rozdelených podľa študijných stupňov.

Pre študentov, ktorí sa doteraz namáhali pri inštalácii školských notebookov, má fakulta špeciálnu novinku: vo viacerých seminárnych miestnostiach, učebniach a aule sa zabudovali projektory a osobné počítače

určené na výučbu.

Študenti druhého a štvrtého ročníka FP PEVŠ počas akademického voľna cestovali do Hongkongu. O titul najlepšieho tímu v medzinárodnej obchodnej arbitráži a následnej mediácie súťažilo celkovo dvadsať tímov najlepších univerzít sveta. Na tejto prestížnej svetovej súťaži získal tím PEVŠ prvú cenu za najlepšie vypracované memorandum a bol označený za najlepší tím v mediácii. V celkovom hodnotení skončili ako najlepší tím z Európy na treťom mieste, keď v súboji o finále tesne podľahli tímu americkej Columbia Law School. Ako prebiehala súťaž a ako si naši študenti poradili v Hongkongu, čítajte na strane 16.

Najvýznamnejšou udalosťou leta bolo ale šieste pokračovanie letnej školy NICLAS, usporiadanej v dňoch 9.-21. júla 2012

na fakulte práva. Zúčastnili sa na nej troj- až päťčlenné tímy z najprestížnejších európskych univerzít, medzi ktorými PEVŠ nesmela chýbať. V diskusiách, tvorivých workshopoch, pri študijných exkurziách a po vypočutí prednášok renomovaných pedagógov študenti počas dvoch horúcich týždňov prezentovali svoje názory, podporovali informácie kritickým postrehom a reprezentovali svoje univerzity. Z pohľadu študentov PEVŠ sa tato odborná konfrontácia javila ako veľmi vítaná pre porovnanie svojich odborných i argumentačných zručností s kolegami z iných univerzít. To, že dejskom stretnutia mladých ľudí by mala i do najbližších rokov zostať Bratislava a akademikou pôdou pre letnú školu Paneurópska vysoká škola, len zdôrazňuje dobré pocity, ktoré tohtoročná letná škola v účastníkoch nezmazateľne navodila.

REKONŠTRUKCIA BUDOVY NA TEMATINSKEJ

TEXT: ZUZANA IHNÁTOVÁ

Študenti fakúlt masmédií, ekonómie a podnikania, psychológie a po novom aj informatiky sa môžu po letných prázdninách tešiť zo zrekonštruovaných priestorov na Tematínskej ulici. Budova počas leta prešla rozsiahlou prestavbou zvonka aj zvnútra. Nová zateplená fasáda budovy je teraz farebne zladená s budovou na Tomášikovej. Rekonštrukcia schodiska pred hlavným vchodom výrazne zvýšila jeho bezpečnosť. Interiér takisto prešiel rozsiahlou renováciou. Pri vstupe upúta vynovená vstupná hala. Počas vyučovania si v pokoji sadnite k oknám, cez nové plastové okná už fúkať nebude. Príjemnou zmenou

sú aj zrekonštruované toalety. Motoristov poteší rozšírenie počtu parkovacích miest priamo pred vstupom do budovy.

FAKULTA MASMÉDIÍ FAKULTA MASMÉDIÍ PO LETE ROZŠÍRILA MOŽNOSTI ŠTÚDIA PRE UCHADZAČOV AJ SÚČASNÝCH ŠTUDENTOV.

TEXT: HANA DŽURNÁ

Akreditačná komisia schválila fakulte masmédií aj nový magisterský študijný program – Politickú komunikáciu. Program je určený absolventom bakalárskeho štúdia žurnalistiky, politológie, mediálnych štúdií alebo sociológie. Cieľom je pripraviť do praxe budúcich hovorcov, politických asistentov, pracovníkov verejnej správy a pod. Fakulta posilňuje aj svoj interný tím pedagógov. Od nového akademického roka u nás

prednáša aj Prof. PhDr. Iveta Radičová, PhD. Bývalá predsedníčka vlády sa tak opäť vráti na akademickú pôdu.

FAKULTA EKONÓMIE A PODNIKANIA

TEXT: HANA DŽURNÁ

Fakulta ekonómie a podnikania otvára nový vzdelávací program pre „letcov“ – budúcich pilotov súkromných a dopravných lietadiel v kombinácii s leteckým manažmentom. Novinku fakulta prináša s partnerskou spoločnosťou Heli Company. Študenti tak získajú možnosť zaradiť sa medzi elitu so širokým uplatnením v rámci leteckého priemyslu v celej Európskej únii a vo svete. Vzdelávací program je určený len pre študentov denného štúdia. Pripravuje sa aj realizácia celého študijného programu v angličtine.

FAKULTA PSYCHOLÓGIE

TEXT: MIYA FERANCOVÁ

Fakulta psychológie PEVŠ otvára magisterský a doktorandský stupeň štúdia. Od nového akademického roka tak fakulta poskytuje kvalitné vzdelanie dennou aj externou formou na všetkých troch stupňoch štúdia. Študenti psychológie majú možnosť dosiahnuť odbornú kvalifikáciu na celoeurópskej úrovni – získaním Európskeho certifikátu psychológov. Štúdium vo forme cielených odborných projektov vedených na profesionálnej úrovni prináša nielen teoretické znalosti, ale aj rozvíja praktické zručnosti. V neposlednom rade je atraktívnou novinkou rozšírenie pedagogického zboru o odborníkov s konkrétnymi špecializáciami v oblasti psychológie ako napríklad PhDr.

Darina Havrlentová, PhD. (patopsychológia) alebo PhDr. Henrieta Rolková, PhD. (experimentálny vzdelávací projekt).

FAKULTA INFORMATIKY FAKULTA INFORMATIKY PEVŠ MALA RUŠNÉ LETO: OKREM ŠTAHOVANIA SA NASPÁŤ NA TEMATINSKÚ ULICU OTVORILA NOVÚ FORMU ŠTÚDIA.

TEXT: CLARA HRABOVEC

Fakulta informatiky v spolupráci s neziskovou organizáciou Aptech Europe otvára nový vzdelávací program Aptech Cetrified Computer Professional (ACCP). Študijný program spája vysokoškolské vzdelanie s trhom práce a reaguje tak na dlhodobý nedostatok odborne kvalifikovaných IT špecialistov. Bakalárske štúdium v odbore Aplikovaná informatika, ktoré študentom

poskytuje pevné základy v celkovom prehľade v odvetviach informačných technológií, bude rozšírené o kariérny vzdelávací program ACCP. Vďaka nemu študenti získajú praktické poznatky vo vývoji webových a mobilných aplikácií so zameraním na programovací jazyk Java. Okrem záverečnej bakalárskej práce budú študenti počas štúdia pracovať na piatich samostatných projektoch, ktoré simulujú reálne pracovné zadania a ponúkajú možnosť vyskúšať si prácu v kolektíve. Takto koncipované štúdium informačných technológií so zameraním na prax je zároveň jediným svojho druhu na Slovensku.

SLOVENSKO JE NAJKRAJŠIA KRAJINA NA SVETE

EDIT: ZUZANA KOMÁROVÁ
FOTO: MARTIN NEDELIÁK

Vedeli ste, že jeden z predmetov na Fakulte masmédií PEVŠ získal svojho Oskara? Predmet Kreatívne podnikanie vyhral hlavnú cenu Gold Stevie Winner v prestížnej medzinárodnej súťaži International Business Awards 2012. Autorom a vyučujúcim predmetu Kreatívne podnikanie je Ing. ALEXANDER CIMBALÁK, ktorého na konferencii spoznáte podľa toho, že reční v reflexnej veste alebo prednáša Američanom v slovenčine. Skrátka, neprehliadnuteľný. Prezradil nám, prečo mladí nemajú odchádzať zo Slovenska, či sú ženy dobré biznismenky, a aj to, aké má nesplnené sny.

KTO JE ALEXANDER CIMBALÁK:

Narodil sa v Trenčíne. V roku 1995 vyštudoval hardvérové inžinierstvo na Fakulte elektrotechniky a informatiky STU v Bratislave. Spoluzakladal spoločnosť ACE enterprise Slovakia, v ktorej pôsobí ako konateľ a výkonný riaditeľ. Je autorom a vyučujúcim predmetu Kreatívne podnikanie. Na konte má mnoho medzinárodných ocenení ako napríklad: Začínajúci podnikateľ roka (Ernst & Young 2006), Ruban d'Honneur (European Business Awards 2008 & 2009), European IT Excellence Awards Winner (IT Europa 2010), Best New Product or Service of the Year - Health Products and Services Finalist (International Business Awards 2011), European IT Excellence Awards triple Finalist (IT Europa 2012), Gold Stevie Winner - Best New Product or Service of the Year & Silver Stevie Winner - IT Executive of the Year (International Business Awards 2012).

MOJIM CIEĽOM JE VYTVORIŤ POMOCNÚ RUKU MLADÝM ĽUĎOM, ABY VEDELI PREKONÁVAŤ BEŽNÉ STRESY RUTINNÉHO BIZNISU. AK TO ZVLÁDNU, UŽ IM NIČ NEHZOZÍ.BUDÚ PRIPRAVENÍ

UŽ NA PRVÝ POHĽAD BÚRATE STEREOTYP O IT ĽUĎOCH. ŽIADNE OKULIARE ČI VYŤAHANÝ SVETER. MÁTE VO FIRME AJ „TYPICKÝCH AJ-ŤÁKOV“, ALEBO MUSIA VŠETCI SPĽŇAŤ VYTRČANIE Z DAVU, KTORÉHO STE NADŠENÝM PROPAGÁTOROM? Človek hľadá ľudí, s ktorými sa cíti dobre. Musíme mať, samozrejme, aj „ajtákov“ vo svetoch. Našu spoločnosť tvorí fantastický kolektív najlepších ľudí, ktorí sú zaujímaví a som veľmi rád, že ich mám okolo seba. Môžem sa od nich učiť a dospievať medzi nimi.

POVEDALI STE, ŽE ŽENY ROBIA BIZNIS DOBRE, LEBO MAJÚ ŠIESTY ZMYSEL. KOĽKO MÁTE VO FIRME ŽIEN? Ženy robia biznis najlepšie na svete. Bolo obdobie, kedy sme mali 50% žien vo firme. Realita mladých ľudí je taká, že mnohé z nich sú na materskej dovolenke a tie percentá sa tým menia. Keby sme nemali v biznise ženy, tak nie je zaujímavý. Teraz nemyslím ženy ako osoby, ale ako osobnosti.

ČO TO ZNAMENÁ? Nemám rád pojem IT biznis, lebo dnes už nie sme programátori – tí sú nezamestnanými budúcnosti. Dnes sa bez počítača či iného technického zázemia nezaobíde žiadna vedná disciplína. My „ajtáci“ vám vieme pomôcť tie prístroje správne využívať alebo prispôbiť ich tak, aby ste nemuseli rozmýšľať, čo to v tej škatuľke je a ako to pracuje. Ženy nám dovoľujú byť v realite. Muži totiž radi odbočia z cesty a venujú sa strašne dôležitým problémom tejto zemegule, a kým sa venujú kódom a algoritmom, zabúdajú, že je to pre človeka. Zákazník väčšinou nevie, čo je kód a algoritmus. Blahorečím všetky ženy, ktoré sú v biznise a verím, že ich bude stále viac. Ony otvárajú dvere do pochopenia toho, čo robíme a dovoľia nám vynoriť sa a nezomrieť od hladu.

KEĎ TEDA NEMÁTE RÁD POJEM IT BIZNIS, AKO BY STE SA NAZVALI? Sme konzultanti. Keby sme robili prieskum, aké povolania

do budúcnosti prežijú, tak je to podľa mňa len jediné – konzultačné povolanie. Nezáleží o akú sféru ide – kozmetika, autá, čokoľvek. Vždy tam bude niekto pripravený pomôcť vybrať si. To robíme aj my. Konzultujeme jednoduché zákaznícke témy do zložitého sveta IT tak, aby to zase bolo jednoduché. Chceme, aby si nás zákazníci obľúbili a zavolali nám, keď sa cítia neistí. Vtedy má naša práca význam.

PRENIESLI STE TO AJ DO VÁŠHO PREDMETU KREATÍVNE PODNIKANIE? Na predmete Kreatívne podnikanie robíme simuláciu komplikovanej reality pre nadaných mladých ľudí. Som totiž veľký fanúšik mladých ľudí. Mladí sú ale veľmi zraniteľní, lebo sú dobrí a dávajú to najavo. Prídu na trh práce a snažia sa vyriešiť problém, navodiť situáciu, hľadať riešenie. To je zle, lebo realita často nie je pripravená na riešenie problému. Ak to nevedia, môže im to skomplikovať hľadanie práce. Keď som

bol mladý, bol som rovnako naladený na pozitívnu energiu riešenia, nie na formálne kroky okolo. Mojim cieľom je vytvoriť pomocnú ruku mladým ľuďom, aby vedeli prekonávať bežné stresy rutinného biznisu. Ak to zvládnú, už im nič nehrozí. Budú pripravení.

VÁŠ CITÁT „NEBUDEM ZAKLADAŤ FIRMU KVÔLI ZISKU“ JE NEUVERITEĽNÝ. JE TO PÓZA ALEBO STE Z INEJ PLANÉTY? Je to póza z inej planéty. V každom prípade to ale je póza. Stále platí známa veta „peniaze sú až na prvom mieste“. Tým som myslel, že firma by nemala generovať prirodzený zisk pre ľudí mimo. Mala by generovať zisk downútra – pre svojich ľudí. Vytvorí sa prostredie, ktoré ľudí uvoľní. Potom budú mať pocit, že hlavnou motiváciou nie sú peniaze. Pôjdu do situácií, ktoré nie sú vyvážené len finančne. Keď sa napríklad snažite presadiť zo Slovenska v zahraničí, niekedy naozaj investujete veľa času, noci a práce do niečoho,

čo vôbec nemusí vyjsť. Môžete to robiť len s ľuďmi, ktorí majú presvedčenie, že to chcú robiť, že to má zmysel. Zámer založenia takejto firmy by preto mal byť, aby sa zisk čo najviac vrátil naspäť do firmy.

TIEŽ STE POVEDALI, ŽE NA SLOVENSKU JE CESTA K BIZNISU ŤAŽŠIA AKO V ZAHRANIČÍ. ČO BOLO NAJŤAŽŠIE NA TEJ VAŠEJ? Stále to najťažšie aj je. Na Slovensku mnohokrát vôbec nejde o to, aký je človek šikovný. To ma demotivuje a vyčerpáva. Mrzí ma, že šance nie sú rovnaké. Nie je možné niekedy vytvoriť geniálne, plne akceptované riešenie. Amerika je veľmi jednoduchá krajina, kde s dobrým nápadom, miestom a časom viete vytvoriť fungujúcu firmu. U nás to nie je také jednoduché. Môžete mať dobrý nápad, ale nedostanete šancu – zákazku. Musí sa to odtiaľto postupne odfiltrovať. Je to naša veľká úloha do budúcnosti. Vlastne ani nie naša, ako skôr úloha mladých ľudí.

BAVÍME SA TEDA O KORUPCII? Nie. Nehovorím o korupcii. Hovorím o zaužívaných pohľadoch na to, že „mladá začínajúca firma nemôže byť predsa kvalitná“. Je to geneticky dané v Európanoch socialistického bloku. Radšej si zoberiem riešenie, ktoré je drahšie, ale je od zahraničného storočného partnera. Niekedy, v začiatkoch bol pre nás biznis na Západe nepochopiteľný, lebo po prezentácii nám zákazník jednoducho zavola a povie – okej, chcem to. Je fajn vedieť, že to tak ide.

MLADÝM ĽUĎOM ALE RADÍTE, ABY NEŠLI DO ZAHRANIČIA. PREČO? Osobne som v zahraničí polovicu roka a viem, ako to tam chodí. Nechodte, preboha, preč, lebo inak tu nič nezmeníme. Ísť preč zo Slovenska môže každý. Keď vycestujú ambiciózní mladí zo štyridsaťmiliónového Poľska, nič sa nestane. Keď sa však zbalí väčšina ľudí v produktívnom veku z päťmiliónového Slovenska, pocítíme to, krajina sa nevyvíja. Kuchára zmeníme tým,

ak budeme hovoriť, že jedlo je presolené. Ak si dáme všetci variť v Rakúsku, lebo tam nepresolia, tak naša kuchyňa zanikne a nebude nikoho lákať. Pri tom sme podľa mňa bezpochyby najlepšia krajina na svete. Ak tí najlepší tesári, kuchári, krajčíri a módni návrhári odídu, nič tu nezmeníme. Bol by som rád, keby mladí radšej päťkrát otočili jedno zarobené slovenské euro v ruke a zamysleli sa, než aby si bez rozmýšľania vzali štyri eurá vonku. Už to azda nie je tak ďaleko a tie štyri eurá dostanú aj tu. Navyše, môžeme s hrdosťou povedať, „som tu doma“. Mám veľa priateľov po svete a povedia mi, Alex, mám sa fajn, mám dom, bazén, ale nie som doma, nemám tu rodičov.

KEĎ TAK VEĽMI CHCETE MENIŤ SLOVENSKO K LEPŠIEMU, MYSLÍTE, ŽE SA TO DÁ Z POZÍCIE ŠÉFA ACE ENTERPRISE SLOVAKIA? NEBOLO BY TO JEDNODUCHŠIE V ÚLOHE POLITIKA? Dobrá otázka. Z pozície ACE enterprise Slovakia ho nezmením,

preto robím Kreatívne podnikanie. ACE ma baví a spôsobilo, že mám na chrbte zopár rán, ktoré som nemusel mať. Chcel by som mladým ukázať, pozor, tam je tenký ľad, toto sa robí inak a podobne. Preto učím Kreatívne podnikanie. Politika nie je to, čo láka ľudí, ktorí myslia veci tak, ako ich cítia. Politika je vývoj a prináša síce možnosť meniť veci, ale aj veľmi veľa tieňov a zlých skúseností. Mám sa natoľko rád, aby som oddelil hádzanie hrachu na stenu od venovania sa tomu, čo má zmysel.

MÁTE NESPLNENÉ SNY? Mám ich veľa. Nie som spokojný so sebou. Mám pocit, že som málo efektívny. Moje želanie je, aby vo firme bola majoritná časť práce oddychom. Aby ľudia chodili do práce, pretože ich to baví. Aby som vytvoril firmu, ktorá je prirodzeným miestom pre talent. Vtedy to bude dobré. To je moja vízia.

VŠETKO ZAČÍNÁ ČEZ GOOGLE. A KONČÍ VÍTAZSTVOM!

TEXT: ADAM ŠEBESTA | FOTO: ARCHÍV

Eva Cibulková, Andrea Kulifajová, Peter Plachý a Michal Záhurecký. Štyria študenti, z ktorých sa pomaly stávajú osobnosti právnického sveta. Ich úspech stíhal oceniť portál aktuality.sk či weboviny.sk, nasledoval rozhovor pre Slovenský rozhlas.

Na stránke školy sa objavila správa o zbieraní cien v Hongkongu. Veď súperili s tými najlepšimi študentmi od Ázie až po Severnú Ameriku. Ako je možné dostať sa tak ďaleko a odlíšiť sa od väčšiny kolegov? Cesta nie je ľahká, no úspech je obrovská motivácia – tvrdí jeden z nich, druhák Peter Plachý.

ÚSPEŠNÝ UŽ V AMERIKE

kvôli súťaži v Hongkongu ho ešte v septembri oslovil JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan PhD, vedúci Ústavu medzinárodného a európskeho práva. Vedel o Petrových úspechoch na simulovanom spore vo Washingtone. Peter si bol vždy vedomý výhod, ktoré takéto skúsenosti prinášajú: „V prestížnych advokátskych kanceláriách si vyberajú práve ľudí, ktorí boli na moot courtoch (simulovaných súdnych sporoch, pozn. red.). Získate veľkú konkurenčnú výhodu.“

Spoločne vytvorili tím, v ktorom od začiatku videl obrovskú

perspektívu. Príprava však bola mimoriadne náročná. Nie všetci členovia tímu už absolvovali predmety týkajúce sa obchodnej arbitráže, dokonca Peter mal za sebou iba jeden semester obchodného práva. Do celého sporu sa musel postupne vžiť. Od prečítania prípadu – poštovej komunikácie medzi obchodnými partnermi, vystupujúcimi v spore, až po identifikáciu problémov. Navyše, tím si musel efektívne rozdeliť úlohy, aby sa každý mohol zamerať na jednotlivé problémy a hlbšie analyzovať prípad. Peter však vyráža dych, keď vehementne vyhlási, že všetko sa začalo cez Google.

„Ak o danej veci nič neviete, iná možnosť ako Google neexistuje,“ presviedča. Človek sa tak postupne dostane k odborným článkom, literatúre, judikatúre a podobne.

KAŽDÝ TVRDÍ OPAK

Sama skutková podstata prípadu je veľmi konkrétna. „Ide o dva-tri články dokumentu organizácie UNIDROIT – obdoba Viedenského dohovoru o zmluvnom práve zameranú na obchodné právo,“ ozrejmjuje Peter. K judikatúre samozrejme prináleží komentár a odborná právnická literatúra, ktorú tím využíva pri vypracovávaní memoránd.

ŠTYRIA ŠTUDENTI FAKULTY PRÁVA PEVŠ SA POSTARALI O SENZÁCIU. KEĎ ODLIETALI NA SIMULOVANÚ OBCHODNÚ ARBITRAŽ DO HONGKONGU, NIKTO NETUŠIL, ŽE O PÁR DNÍ SA OCITNÚ V POZORNOSTI SLOVENSKÝCH MÉDIÍ. MEDZI ELITOU SVETA VYPRAČOVALI NAJLEPŠIE MEMORANDUM, BOLI NAJLEPŠÍ TÍM V MEDIÁCH A V CELKOVOM PORADÍ SKONČILI TRETÍ. HNED ZA PERTHskou MURDOCH UNIVERSITY A NEWYORSKOU COLUMBIA UNIVERSITY...

ČO JE INTERNATIONAL ADR MOOTING COMPETITION?

Simulovaný spor v medzinárodnej obchodnej arbitráži a mediácii s účasťou 20 tímov najlepších univerzít z Ázie, Severnej Ameriky, Austrálie a Európy. Súťaž sa každoročne koná na pôde City University of Hongkong v spolupráci s Čínskou medzinárodnou hospodárskou a obchodnou rozhodcovskou komorou (CIETAC) a Columbia University (New York).

Viacere medzinárodné organizácie sa snažia zjednotiť právny základ riešenia sporov prostredníctvom medzinárodnej arbitráže, vrátane jednotného medzinárodného práva aplikovateľného na obchodné spory. Cieľom súťaže v Hongkongu je pomocou simulovaného sporu medzi dvoma obchodnými partnermi, ktorých spolu s advokátmi reprezentujú študenti, rozšíriť používanie týchto pravidiel a pripraviť budúcich právnikov na ich povolanie.

TÍM SÚŤAŽIL AJ VO VIEDNI, POMOHLA MU ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA

Eva Cibulková, Andrea Kulifajová a Michal Záthurecký sa tento rok zúčastnili aj na medzinárodnej súťaži v obchodnej arbitráži vo Viedni. Išlo o prestížny Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot. Vis Moot je vo svojej kategórii svetovou špičkou, zúčastnilo sa ho 280 univerzít zo 67 krajín sveta. Právny problém sa týkal otázky zodpovednosti za neplnenie zmluvy. Tím sa zúčastnil aj na pre-mootoch (predkolách), z ktorých jeden vyhral a na všetkých dosiahol lepší výsledok ako univerzity z Českej republiky. Študenti vďačili za podporu advokátskej kancelárii Rowan Legal, ktorá poskytla priestory a materiálne zázemie pre prípravu na súťaž, menovite JUDr. Ľudovítovi Mičinskému, ktorý tímu venoval svoj čas a skúsenosti.

Tím riešil napríklad problém materiálnych zmien kontraktu.
„Predstavte si, že máte ofertu a akceptáciu. Ak k akceptácii

cii pridáme nejakú podmienku, napríklad 2% zľavu, ktorá doteraz nebola dohodnutá, a nenasleduje reakcia, bude sa racionálne očakávať, že nasleduje plnenie," predstavuje situáciu Peter. Ako to už v sporoch býva, navrhovateľ tvrdil, že je to v poriadku, a vzniká mu nárok na náhradu škody, odporca, že ide o protinávrh, a tým sa celý kontrakt ruší.

V prostredí, kde sa vyskytujú aj tzv. native speakers, čiže osoby, ktoré majú rodný jazyk anglický, musel mať každý člen tímu vynikajúcu úroveň angličtiny.

„Je to samozrejmé. Každý z nás mal za sebou niekoľko jazykových pobytov v zahraničí alebo

simulovaných súdnych sporov, od Washingtonu, cez Viedeň, až po Hongkong," dodáva Peter.

PÄŢDESIAT STRÁN DO ÔSMEI RÁNA

Písanie memoránd, za ktoré tím získal prvé miesto, si vyžiadalo veľa času. „Často sa stávalo, že sme si k tomu sadli o piatej, šiestej večer a končili sme o ôsmej ráno. Dávno už svitalo, mali sme kus práce za sebou, tak som kolegov ponúkol pohárom tokajského vína na raňajky,“ spomína s úsmevom Peter.

Bolo nesmierne náročné redigovať memorandá, ktoré mali spolu päťdesiat strán. Rozdelili si ich na štyri časti, no vyznieť museli ako jeden celok. Následne sa pripravovali na samotné pojednávania, na ktorých sumarizovali memorandá, no potrebovali si aj ďalej rozširovať vedomosti. Na pojednávaní sú dvaja arbitrátori – dvaja členovia tímu. V tzv. general round (úvodnom kole, pozn. red.) sú štyri súťažné stretnutia, sa-

mozrejme vždy s iným súperom. „Rozhodcovia vám pokojne skáču do reči a prerušujú vás. Na priemerného súpera postačí dobrý výkon, no na dobrého musíte byť ešte lepší,“ vysvetľuje Peter. Prípád je vytvorený tak, aby sa nedal jednoducho rozhodnúť. Vždy ide výlučne o argumentáciu súperov. „Navrhovateľ musí prísť s jurisdikciou, odporca reaguje a obhajuje svoje konanie, preto je vždy ťažšie byť v pozícii odporcu,“ dodáva Peter.

O EMÓCIE BOLO POSTARANÉ

„Medzi účastníkmi nájdete pestrú paletu ľudí. Niektorí sú veľmi milí, prvý dojem je skôr priateľský. Z tých, ktorí sú označovaní za favoritov, ide často arogancia. No po pár dňoch nie je problém nadviazať užšie priateľstvo,“ vysvetľuje Peter. Vie, o čom hovorí. Veď na večeru ho pozval tím z Columbia University...

Pred posledným pojednávaním spali iba štyri hodiny. Mali pocit, akoby išli na prvú skúšku na vy-

sokej škole. „Nikto to, samozrejme, neprizná, no stres a tréma nechýbajú. Samotné pojednávanie s Columbia University však už prebehlo v uvoľnenej atmosfére,“ dodáva Peter.

Pojednávania určite nie sú jednoduchá záležitosť. Pri argumentácii museli študenti myslieť aj na to, kde pôsobí odborník, ktorého práve citujú. Proti nim stáli aj ľudia s IQ na úrovni 150, 160. No aj v takomto prostredí si napríklad mediáciu vyslovene užili. Hrali sa na klienta a právnik. Pravidlá sú také, že obchodník, klient, býva často agresívny, hrubý, nepozná právne vyjadrovanie. Mediátor to všetko usmerňuje, no emócie nesmú chýbať. „Napríklad žena, ktorá mala mužskú rolu, sa rozhodla hrať dcéru. Nato som vstal a povedal, či má vôbec právo tu byť, chcel som odísť od stola. Mediátor ma začal upokojsovať a prosiť, aby som sa posadil,“ smeje sa Peter. „Veď išlo o dvanásť miliónov dolárov. Kto by nebol emotívny?“ dodáva.

NA NÁS SI NÁJDE ČAS AJ PREZIDENT

AKO SI SA DOSTAL K SPOLUPRÁCI SO ŠRVŠ?

Nápad vzišiel z pôsobenia v treťom sektore. Keď sme bu- dovali spolu s Radkou Sabovou na našej škole bunku Erasmus Student Network, stretol som veľa nových ľudí. Napríklad Igora Doboša, Janku Gasperovú, či Veroniku Pazmanyovú, ktorí pôsobili aj v ŠRVŠ. Tí mi do nej následne otvorili dvere.

AKO PREBIEHALA KANDIDATÚRA?

Uchádzal som sa rovno o miesto podpredsedu. Voľbu vykonáva 106 delegátov z radov študen- tov. Môj príhovor bol o kvalitách, ktoré viem priniesť do ŠRVŠ. Tá bola vnútorne rozdelená a potrebovala opäť zjednotiť. Ak je dnes problém s medikmi v Košiciach, sprostredkujem komunikáciu s Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika a to všetko

z Bratislavy. Som hrdý na to, že môžem hájiť záujmy študen- tov z celého Slovenska.

PATRÍTE POD MINISTERSTVO ŠKOL- STVA. MÁTE DOSTATOK SLOBODY PRE SVOJU ČINNOSŤ?

Na rozdiel od niektorých občan- skych združení, ktoré sa boja politiky, priestor a sloboda, ktoré máme, nám dávajú mož- nosť sa politiky nebať. Máme

ÚČÍ MEDZINÁRODNÉ PRÁVO,
BEHÁ SO ŠTUDENTMI
PO SIMULOVANÝCH SÚDNYCH
SPOROCH, STARÁ SA
O ZAHRANIČNÝCH ÚČASTNÍKOV
ERASMU. NEDÁVNO SA VŠAK
ROZHODOL BOJOVAŤ ZA PRÁVA
SLOVENSKÝCH ŠTUDENTOV.
PODPREDESA ŠTUDENTSKEJ
RADY VYSOKÝCH ŠKÔL (ŠRVŠ)
A DOKTORAND NA FAKULTE
PRÁVA PEVŠ
MGR. MAROŠ KORMAN.

TEXT: ADAM ŠEBESTA
FOTO: TOMÁŠ SCHILLER

SOM HRDÝ NA TO, ŽE MÔŽEM HÁJIŤ ZÁUJMY ŠTUDENTOV Z CELÉHO SLOVENSKA

podporu študentov, ktorí si nás zvolili a garantovaný status príspevkovej organizácie minister- stva školstva. To nám umožňuje rozprávať sa aj so štátnymi úrad- níkmi. Náš hlas nemôže verejný činiteľ len tak ignorovať. Sme apolitickí, no vopred nebudeme nikoho odsudzovať. Ak bude hájiť záujmy študentov Smer-SD alebo SDKÚ-DS, vždy budeme pripravení spolupracovať.

AKO ZÍSKAVATE NA SVOJU ČINNOSŤ FINANCIE?

Máme ročný rozpočet od minis- terstva školstva. Priamy vplyv na výšku rozpočtu nemáme, ale svojimi aktivitami, úspechom a lobingom si vieme vypýtať viac. Ak je to potrebné, vieme sa stretnúť priamo s ministrom, prípadne s generálnym riadite- ľom sekcie školstva a dohodnúť sa s nimi na možnostiach, aké máme.

KEĎ STE BOJOVALI PROTI NOVELE ZÁKONA O SOCIÁLNOM POISTENÍ, KTORÝ UKLADÁ ŠTUDENTOM POVIN- NOSŤ PLATIŤ ODVODY Z PRÍJMU PRI BRIGÁDNICKEJ PRÁCI, PREDSEDNÍČ- KA ŠRVŠ NIEKOĽKOKRÁT VYSTÚPILA V TELEVÍZII A OSTRO KRITIZOVALA TENTO NÁVRH. AKÉ JE TO BOJOVAŤ S POLITIKMI?

Nejde celkom o boj proti politi- kom, no prišli s návrhom novely zákona, ktorý očividne škodí študentom. Uvedomujeme si, že je potrebné sanovať verejné financie, no nie je vhodné to riešiť zatažovaním študentov. Kontaktovali sme teda predsedu vlády, neodpísal nám. Vyzvali sme prezidenta, aby novelu zastavil. Jeho reakciou som bol veľmi prekvapený.

ČO SA STALO?

Bol veľmi ústretový. Dokonca by som povedal, že to bol prístup veľkého človeka. Nás, študentov, bral ako partnerov. Pozval nás do kancelárie a mali sme zhruba dvadsaťminútový rozhovor.

AKÉ ĎALŠIE PROJEKTY PRIPRAVU- JETE?

Vytvorili sme projekt študent- ského ombudsmana. Sme lobisti.

Naša záujmová skupina ale nie je finančná, sú to študenti. Napríklad tí v Košiciach. Budeme iniciovať medzirezortné roko- vania ministerstva školstva a ministerstva zdravotníctva. Tak, aby boli prizvaní všetci aktéri: Slovenská lekárska spoločnosť, medici, Lekárska fakulta, Univer- zitná nemocnica, ŠRVŠ. Záujmy týchto študentov sa automatic- ky stávajú naším záujmom. Je to rola politického zástupcu. Prínos pre študenta teda spočíva v obhajobe jeho záujmov, na všetkých úrovniach. Dokonca aj na parla- mentnej, kde budeme mať zastúpenie vo výboroch.

AKO HODNOTÍ- TE ZAHRANIČ- NÚ SPOLUPRÁ- CU? MÁTE ZA SEBOU NEJAKÉ KONKRÉTNE PROJEKTY?

ŠRVŠ je členom ESU (Európskej štu- dentskej únie, pozn. red.). Naša úloha je upozorňovať a napomáhať implementácii pravidiel dohodnutých na eu- rópskej úrovni, takže viac než na čokoľvek iné, sme orientovaní na Európsku úniu. Zároveň prebieha spolupráca aj v rámci krajín V4, ktoré fungujú ako spoločný think tank. Každý, kto bol na Erasme, vie, že EÚ má neoceniteľnú hodnotu...

TENTO ROK STE ZVOLILI AJ ŠTU- DENTSKEHO OMBUDSMANA. STAL SA NÍM JUDR. RASTISLAV KAŠŠÁK, PHD., PEDAGÓG NA FAKULTE PRÁVA PEVŠ. AKÉ VÝSLEDKY OČAKÁVATE?

Študentský ombudsman má už za sebou tri mesiace práce. Rieši individuálne sťažnosti študentov. O jeho práci však veľa

študentov nevie, aj preto za- čneme vydávať newsletter. Jeho kompetencie spočívajú najmä v právnom poradenstve študen- tom v oblasti školstva. Ak mi nepomôže učiteľ, dekan, ani rektor, môže mi pomôcť prá- ve študentský ombudsman. Ak si je študent istý, že došlo k porušeniu jeho práva v súvis- losti so vzdelávaním, študentský ombudsman poradí, ako ďalej postupovať.

ČO JE ŠRVŠ

Študentská rada vysokých škôl je najvyšším zastupiteľ- ským orgánom študentov vysokých škôl na Sloven- sku a poradným orgánom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Sloven- skej republiky. Zriaďovateľom ŠRVŠ SR je samotné ministerstvo. Napriek tomu je ŠRVŠ nezávislým a samostatným orgánom, ktorý vyvíja vlastnú činnosť smerom dovnútra – na Slovensku. V zahraničí pôsobí v rámci Európskej únie študentov – ESU.

ŠRVŠ združuje zástupcov zo všetkých vysokých škôl na Slovensku, verejných, štátnych i súkromných.

BUDETE SA SNAŽIŤ OSLOVIŤ VÄČŠÍ POČET ŠTUDENTOV?

Povedomie o študentskej rade medzi študentmi je, žiaľ, stále nízke. Jediným pros- triedkom, ako sa zviditeľniť, je vykonávať svoju činnosť poriadne. Aj preto vydá- vame tlačové oznámenia, naša predse- dníčka vystupu- je v televízii... medializujeme sa. Nemáme problém vydá- vať odvážne vyhlásenia, pokiaľ pôjde o záujmy študen-

tov. Budeme za nich lobovať, aby sme ich ochránili. Veríme, že mi- nisterstvo to zoberie do úvahy a bude nás brať ako serióznych partnerov. Naša úloha nie je umelo a konformne sprostred- kovávať názory ministerstva, ale bojovať za názory a práva študentov.

ČO KONKRÉTNE PLÁNUJETE?

Zapojili sme sa do niekoľkých aktivít. Napríklad iniciatíva „Peace One Day“ sa realizuje ako pochod pri príležitosti svetové- ho dňa mieru. Snažíme sa získať podporu primátora, chceli by sme usporiadať benefičný kon- cert na Námestí SNP a zbierku

pre detských onkologických pa- cientov. Budeme organizovať dni študentstva s pochodom v Bra- tislave, spolupracujeme s Radou vysokých škôl a zúčastňujeme sa na Akreditačnej komisii.

A V RÁMCI ŠTUDENTSKEJ RADY?

Jednoznačne chceme spopu- larizovať študentskú radu aj s ombudsmanom. No spájame to s konkrétnymi projektmi. Tak, aby bolo jasné, že to všetko robíme pre študentov. Napríklad, iniciatíva SEE and GO – v spolupráci s Asociáciou dokto- randov Slovenska a Študentskou televíziou budeme pracovať na päťminútových informačných vi- deách, ktoré sa budú premietiť v spojoch hromadnej dopravy.

AKO VYZERAL DNEŠNÝ PROGRAM PODPREDESU ŠRVŠ?

Dnes (21. augusta, pozn. red.) sme spolu s predsedníčkou Katarínou Stolárikovou zanesli prezidentovi žiadosť o vetovanie návrhu novely zákona o sociálnom poistení. S vedúcim kancelárie sme sa rozprávali o školstve. Keď sme odchádzali a stáli pri vrátnici, čelne sme takmer narazili do prezidenta. Pozdravili sme sa a išli ďalej. Nato nás vyzval vedúci kancelá- rie, aby sme sa vrátili. Prezident nás chcel prijať. Porozprávali sme sa o vysokom školstve. Vysvetlili sme mu, prečo žiadame návrh vetovať.

Keď sme vyšli von, zistil som, že mi odtiahli auto (smiech). Neskôr sme sa stretli s vedúcou legislatívy. Tej sme opäť vysvetlili naše požiadavky. Trvalo to asi hodinu a pol, dohodli sme sa na ďalšej spolupráci. Do večera sme ešte písali tlačové vyhlásenie a pracovali na projektech.

MÁŠ AMBÍCIU STAŤ SA PREDSEDOM ŠRVŠ?

Túto ambíciu som mal, no prav- depodobne už nebudem mať na ňu čas. A keď sa pozriem na prácu našej predsedníčky, pochybujem, že by ju niekto vedel robiť lepšie (smiech)...

METRO, MOSKVA A MASMEDIÁLCI

ČO MÔŽE BYŤ LEGENDÁRNEJŠIE NEŽ MOSKVA?

DELEGÁCIA FAKULTY MASMÉDIÍ PEVŠ V ZÁVERE MINULÉHO SEMESTRA ABSOLVOVALA ŠTUDIJNO-POZNÁVACÍ POBYT V MOSKVE. PEDAGÓG, DOKTORANDKA A DESAŤ ŠTUDENTOV PRIJALO POZVANIE LOMONOSOVEJ UNIVERZITY FAKULTY ŽURNALISTIKY, ABY TAM...
ALE PROSÍM VÁS! NAČO SA TU HRÁME? IDE PREDSA O MOSKVVU! OBROVSKÚ, BOŽSKÚ A LEGENDÁRNU.

TEXT: RADOVAN KOPEČNÝ
FOTO: EDITH GLUTOVÁ,
JURAJ RECKÝ

Moskva je inšpirácia. Nikde na svete nenájdete takú podnetnú metropolu, ktorá obohatí vašu myseľ. Príchod bol, nuž povedzme, že špeciálny. Poverčivá kombinácia staršieho boeingu a ruských aerolínií v mnohých vyvolávala spomienky na nedávne správy o pádoch lietadiel. Našťastie, let bol príjemný – alebo ak máte radi čierny humor: Dopadli sme dobre. Neobvyklý bol personál aerolínií a už vtedy sme šípili, že tu niečo nehrá. Letuška a ani „letušiak“ nevedeli po anglicky. Nemčina, francúzština, španielčina... nič. Darmo slovenskí študenti ovládali germánske i románske jazyky, Moskva sa na nich škerila a v jej škodoradosných očkách svietili malé písmenká azbuky. Ani na letisku to nebolo inak.

Informácie našli iba tí, čo vedeli čítať azbuku a nájsť zmenáreň bolo nemožné. „Do you speak english?“ pýtam sa pracovníčky na informáciách. Pokrútila hlavou. „Sprachen Sie Deutsch?“ skúšam kolegyňu vedľa. Rovnaká odpoveď. „Habla español?“ zúfalo vyťahujem chabú stredoškolskú španielčinu. Nič. Fascinovaný svetom, v ktorom som sa ocitol, vyložím na pult s informáciami dvadsať eur. Keď vnímavé tety povedali slovo „valuty“, pritakal som. Mladšia z nich zo seba vysúkala „second floor“. Ešte šťastie, že máme svetový jazyk – reč peňazí.

IBA KÚSOK

Pre čitateľov sci-fi je tamojšie metro svätou zemou. Glukhov-

ského bestseller sa odohráva práve tu, v moskovskom metre, kam sa ľudia skryli pred jadrovými bombami. Metro je skutočne najväčším atómovým krytom na svete a jeho majestátnosť umocňujú sochy, fresky i lustre, ktoré vás presunú do minulosti. Všadeprítomné desivé oceľové brány v prípade nebezpečenstva hermeticky oddelia svet podzemia od svetu tam hore. Nekonečné katakomby prerušoval mohutný kvílivý zvuk prichádzajúcich vlakových súprav. Samozrejme, chvíľu nám trvalo naučiť sa, kam ktorá linka smeruje. Viacerých ľudí, či už Rusov, Čičanov, Kazachov alebo Slovákov (na ambasáde) som sa nechápavo pýtal: „Linky nazývate podľa farieb – červená, modrá, hnedá... Prečo ich tak aj

nenafarbíte?“

Od každého prišla rovnaká odpoveď v štýle „Vidííš.“ alebo „That is a great idea.“ Ak tam pôjdete a vozne budú nafarbené, spomeňte si na mňa.

Keď sme vystúpili zo zastávky metra, ktorá sa volala Univerzitet, očakávali sme, že sa ocitneme priamo pred majestátnym vežiakom Lomonosovej univerzity. Mýlili sme sa. Sprievodkyňa Anna nás k cieľu zaviedla po dvadsaťpäť minútovej ceste pešo. Malá prechádzka nezaškodí, ale absolvovať to každé ráno a ešte meškať na prednášku? Pomaly sme si zvykli, že v Moskve je všetko v kilometrových vzdialenostiach – všetko je „kúsok“. „Už nepotrebujem doma chodiť

autobusmi, však z Rače do Lamača, to je kúsok,“ vtipkuje študent dizajnu médií Martin.

STRAŠIDELNÝ MRAKODRAP

Moskovská štátna univerzita M. V. Lomonosova je jedným zo siedmich Stalinových mrakodrapov. Po vojne si Stalin povedal, že aj Moskva musí turistom ponúknuť mrakodrapy, aké sú v Amerike. Nebol by to on, keby ich nechal postaviť „len tak“. Moskva stojí podľa astrologických zákonov – pôvodne deväť mrakodrapov malo predstavovať deväť planét, veža Ostankina a Výstavisko úspechov národného hospodárstva sú pás asteroidov a dvanásť staníc okružnej linky metra je dvanásť znamení zverokruhu. To ale nie je všetko. Budova univerzity pôsobí naozaj strašidel-

ne. Vysoká veža s ostňami a výčnelkami je ako gotická katedrála s veľkým kosákom a kladivom na vrchu. V roky nezmenenom interiéri vás sprevádza podivný závan zabudutej histórie, ktorý sa tiahne tmavými chodbami. O univerzite sa hovorí, že ju postavili vojenskej zajatci a mnohí počas stavby prišli o život. Za daždivých nocí vraj na štrnástom poschodí počuť kroky. My sme našťastie bývali na prízemí a nik sa neodvážil túlať v noci po budove. Ešte jeden fakt o univerzite – tvrdohlavý Stalin ju chcel mať blízko rieky na nestabilnom mokrom podlaží. Základy univerzity preto chladí obrovská kryo-chladnička. Ak prestane fungovať, univerzita sa prepadne. Pobyt v takejto budove zanechá naozaj neopísateľný zážitok.

VŠETKO TROCHU INAK

Ako študenti sme sa prioritne venovali prednáškam na fakulte žurnalistiky. Pozoruhodným zjavom boli mladí vojaci v uniformách, ktorí fakultu navštevovali, no nepodarilo sa nám zistiť, či z nich budú vojnoví korešpondenti alebo armádni hovorcovia. Čakala nás totiž naša prvá prednáška – televízia a audiovizuálne médiá v Ruskej federácii s doktorom Mikhailom Makeenkom. Podľa Makeenka v Rusku prevažuje domáca filmová a televízna produkcia – až 90% relácií a filmov je ruských. Nemajú však potrebu tento artikel vyvážať, a preto azda jediný moderný ruský film, ktorý sa dostal až na Slovensko, je Nočná hliadka. Lektor Alexander Zolotarev poskytol detailnú prednášku o event marketingu

jednej z najväčších nadchádzajúcich udalostí sveta – zimných olympijských hier. Už teraz majú premyslené všetko do posledného detailu a ZOĽH v Soči 2014 pôjdu ako (ruské) hodinky. Až na maskota, ktorého si „požičali“. „That frog looks like Hypnotoad from Futurama,“ ukazujem na modrú žabu nápadne podobajúcu sa „Hypnožabákovi“ z amerického kresleného seriálu Futurama. Asymetrické oči, hypnotický pohľad, telo trochu chudšie s väčšími labami. „Yes, it looks like Hypnotoad,“ priznáva Zolotarev. Ale jedna žaba predsa nepokazí zážitok z olympijských hier a treba Zolotarevovi poďakovať. Nazrieť do mediálneho a marketingového zákulisia celosvetového eventu, to sa nepodarí každý deň.

VYTUNINGOVANÉ AUTÁ ZABLOKUJÚ KRIŽOVATKU, PRETEKAJÚ SA A POLONAHÉ SLEČNY TANCUJÚ ZA HLASNEJ HUDBY V ŽIARI REFLEKTOROV NECELÝ KILOMETER OD AKADEMICKEJ PÔDY

Navštívili sme aj ruské médiá. Rozhlasová stanica Hlas Ruska má netradičný účel. Kým väčšina rádií informuje o tom, čo sa deje vo svete, Hlas Ruska informuje svet o tom, čo sa deje v Rusku. Otvorená diskusia so šéfredaktorom bola prínosná a cenný zážitok. Takpovediac „Ameriku v Rusku“ sme zažili v sídle firmy Mail.ru. Široké portfólio spoločnosti zahŕňa spravodajský server, sociálnu sieť a vývoj hier a aplikácií. Prepracovaná prednáška, moderné technológie a pokrokové pracovné postupy, to všetko spolu s kancelárskymi a oddychovými miestnosťami pripomínalo najmodernejšie americké firmy, ktoré dokonale dbajú o zamestnancov. Nemožno povedať, že Rusko je pozadu, práve naopak – naše firmy sa od Mail.ru majú čo učiť.

TAK VEĽA MOSKVVY A TAK MÁLO ČASU

Voľný čas sa v Moskve oplatí využiť aktívne. Mesto ponúka legendárne pamiatky, moderné umenie Treťjakovskej galérie, Múzeum astronautiky, lunapark s originál ruským kolesom, Izmajlský trh a samozrejme aj Lenina. Pri obhliadaní tejto mŕtvej večne živej legendy, som sa k nej takmer pripojil. Kto tam už bol, vie, že k Leninovi nikoho nepustia ani len s kľúčmi či mincou vo vaku. Všetko odovzdať, nezaštatovať sa, byť ticho a nedýchať! V mauzóleu je však riadna zima, aby sa Lenin neroztopil a mne bola zima na ruky. Schoval som si ich do vrečka na mikine a tento môj nevedomý počin ma takmer stál život. Zrazu sa ku mne prihnali dvaja vojaci. Jeden na mňa namieril samopal a druhý nervózne gestikuloval, aby som dvíhol ruky nad hlavu. Lenin kedysi prevzal moc obsadením Zimného paláca a ja som sa k nemu skoro pripojil pre uzímané ruky.

SPRECHEN SIE...?

Intenzívnym a nepoznaným zážitkom z Moskvy bola jej stopercentná zamestnanosť. Ak neveríte, choďte tam. Funguje

to! Aj keď občas to vyzerá trochu zvláštne. Pri vstupe do nadzemnej časti metra uvidíte staršiu pani a dvoch zamestnancov v uniformách metra, ako strážia turnikety. V podzemí čaká podobná staršia pani (vyzerajú až podozrivo rovnako). Sedí a díva sa na monitor, ktorý zobrazuje turnikety nad zemou strážené troma pracovníkmi. Na záver uvidíte ešte zo dvoch ľudí v uniformách metra potulovať sa po chodbách. Žobráci v Moskve preto neexistujú. Ak niekde nejakého uvidíte, do polhodiny je preč a pravdepodobne už dostal prácu (v metre). Tí, ktorým práca smrdí, sa tvária ako bežní ľudia. Chodia pomedzi turistov, ponúkajú sa, že ukážu cestu, že ich budú sprevádzať alebo rovno pýtajú pár drobných. Sú neoblomní, dobiedzaví a nezabývajú sa ich. Ak sa ich snažíte odohnať po anglicky, vytasia lámovú angličtinu. Vedia čo-to po španielsky aj francúzsky a nedajbož, aby počuli slovenčinu. Naša študentka Vlada však objavila čarovné zaklínadlo a po dobiedzavých bedárach sa len tak zaprášilo: „Ich verstehe nicht.“ Nemčina tu má magickú moc, funguje ako repelent na všetkých občanov. Anglicky hovoriaceho Moskovčana sa nám takmer vôbec nepodarilo nájsť, no slušnú úroveň mali študenti na kampuse. Vrcholom jazykovej bariéry bola dôchodkyňa za pokladňou v Puškinovom múzeu. Skontrolovala ISIC, vrátila mi ho späť a pýtala celé vstupné. Mladý ruský pár za mnou mi vysvetlil, prečo nedostanem študentskú zľavu. Pokladníčka sa pozrela na dátum narodenia a povedala, že môj ISIC vypršal v roku 1989. V moskovských múzeách je asi veľa podvodníkov, ktorí si odkladajú ISIC kartu z čias, keď sa ešte vodičské preukazy dávali na tvrdý papier.

PODZEMNÉ DOBRODRUŽSTVO

Ako druhá svetová vojna, tak aj studená vojna zanechali v Moskve množstvo pamiatok. Veľkolepá výmena stráží na úpätí múrov Kremľu neunikla

ani slovenským študentom. Čestná stráž tak pravdepodobne prvýkrát v živote zožala obrovský potlesk. Inokedy tichá ceremónia, ktorú sledujú turisti s otvorenými ústami, bola sprevádzaná zaslúženým potleskom slovenskej delegácie, ku ktorej sa pridali aj nič netušiaci turisti všetkých národností. Tváre tých stráží stáli za to. Zaslúžili si potlesk, veď celé dni stoja na slnku. Studená vojna darovala Moskve originálnu pamiatku – Bunker 42. Atómový kryt osemnásť poschodí pod zemou mal slúžiť v prípade útoku nielen ako záchranná archa, ale aj veliteľské stanovisko s odpaľovacím zariadením. Interaktívne múzeum v súkromnom vlastníctve tak pripravilo neskutočnú šou, zvukové efekty výbuchu a sirén, dokumentárny film o studenej vojne, ale aj možnosť voľnej manipulácie s exponátmi. Študent Peter sa dobrovoľne prihlásil a pomohol zničiť svet – spolu s uniformovaným sprievodcom naraz odpálil jadrové strely a na obrovskom plátne sme sledovali, ako rakety pustošia americké mestá. Peter sa tak oficiálne a nepochybne stal jedným zo študentov Fakulty masmédií PEVŠ, ktorí skutočne zmenili svet.

VŠADE SAMÁ INŠPIRÁCIA

Moskva je podnetné mesto, ktoré vám otvorí nové čakry tvorivosti a vnímania. Čo tam uvidíte, nenájdete nikde inde. V noci sa stačilo vydať na prechádzku kúsok od univerzity a mohli ste byť svedkom pouličných závodov. Vytuningované autá zablokujú križovatku, pretekajú sa a polonahé slečny tancujú za hlasnej hudby v žiari reflektorov necelý kilometer od akademickej pôdy. Smutným prekvapením bolo, že obchodný dom, podobný nášmu Auparku, otvárajú až o pol desiatej a raňajky si v okolí univerzity pred deviatou nekúpíte.

Moskva ponúka príjemné a nevšedné zážitky, ale aj absurdity, podivnosti a tak zvláštne kultúrne rozdiely, že vás to skrátka inšpiruje. Zrazu máte zo všetkých tých dojmov chuť kresliť, fotiť, písať, tvoriť, skrátka dať naplno priestor inšpiratívnej Moskve, ktorá cez vás dýcha.

RUSKO BEZ OBROV

Či už to boli staré špiónážne filmy alebo ľudový stereotyp, zvykli sme si, že Rus je dvojmetrový valibuk, hrdina, ktorý na Silvestra dvíha za peniaze tanky a medvede holými rukami. Éra týchto obrov pravdepodobne končí. V Moskve ich vidieť len veľmi málo a vymierajú. Študenti v kampuse väčšinou vyzerajú ako šestnásťročné uchá. Zato študentky – to je iná káva. Obdivuhodné slečny v sebe majú to najlepšie z prirodzenej slovanskej krásy. Rusky sa chcú páčiť a chcú zaujať, sú zhovorčivejšie, rady a často opätujú úsmevy opačného pohlavia. Divoký nočný život je jednou z mnohých príležitostí na zoznámenie. Kolegovia, nemáte čo stratiť a konkurencia je slabá – zdravý študent Paneurópskej vysokej školy prekoná každého ruského rovesníka. Ruská vláda dobre vie, prečo od nás žiada víza...

PRÁCA POPRI ŠTÚDIU? SAMOZREJME!

TEXT: NIKA MIČECHOVÁ | FOTO: ARCHÍV

JAKUB HURNÝ

FAKULTA PRÁVA (EXTERNE) A FAKULTA EKONÓMIE A PODNIKANIA (DENNE)

Počas štúdia sa naučil teóriu, ktorú si hneď skúsil v praxi vo viacerých projektoch. Najmladším z nich je požičovňa komiksov v spolupráci s geekovskými SpaceUnicorňákmi. Nedávno rozbehol maloobchodnú sieť Candy Shop Slovakia s americkými maškrtami. Najdlhšie sa venuje stránke touchplay.sk, kde nájdete recenzie na Apple produkty.

KEDY A AKO SI SA K TOMU DOSTAL?

Aktívne a plnohodnotne až od prvého ročníka na vysokej škole. Od strednej školy si vediem denníček, do ktorého si zapisujem vlastné podnikateľské plány a nápady. Všetko to začalo sklamaním, keď som vymyslel istý biznis model a po necelých dvoch mesiacoch som o niečom podobnom čítal v Profite. Vtedy som si uvedomil, že najdôležitejšie nie je mať nápad, ale odvahu ho zrealizovať.

PRÁCA A ŠTÚDIUM – AKO SPOLU SÚVISIA?

Škola mi dáva kvalitné teoretické základy, na ktorých som začal postupne budovať všetky podnikateľské aktivity.

AKO ZVLÁDAŠ PRÁCU A ŠKOLU NARAZ?

S všetko je o správnom načasovaní. Prevádzky v obchodných centrách môžu byť zatvorené maximálne tri dni, každý ďalší je sankcionovaný. Keď vám počas skúškového zavolá predavačka, že dáva výpoveď a nemá za seba náhradu, v takom prípade je to ťažká voľba.

ČO ROBIŠ VO VOĽNOM ČASE, AK NEJAKÝ MÁŠ?

S voľným časom to mám trochu komplikovanejšie. Ak sa aj nejaký nájde, tak mi ho všetok pohltia resty zo školy alebo práce. Je to ako so spojenými nádobami, kde sú na jednej strane školské a na druhej pracovné povinnosti. No v mojom prípade je práca mojou vášňou, ktorá má naplňa, bez čoho by moje nápady boli stále len na papieri.

VLADIMÍRA FILKOVÁ

FAKULTA MASMÉDII

Vladimíra pracuje ako redaktorka televíznych novín v TV JOJ. Najnovšie správy prináša v relácii Noviny o 12:00 a špecializuje sa na domáce spravodajstvo.

KEDY A AKO SI SA K TOMU DOSTALA?

Podarilo sa mi to vlastne náhodou. Moderátorka Lucia Barošová na fakulte masmédií zabezpečovala prax pre študentov. Pôvodne som chcela ísť do Markízy, ale Lucia ma presvedčila, že sa mám ísť pozrieť do JOJ. Tak som vybehla na Kolibu a približne po pol roku od nástupu na prax prišla aj reálna pracovná ponuka.

PRÁCA A ŠTÚDIUM – AKO SPOLU SÚVISIA?

Mnoho základných praktických vecí som sa naučila v škole a bez nich by to išlo naozaj len veľmi ťažko. Myslím si však, že mediálna realita sa trochu odlišuje od učebníc. Na tú ale žiadna príručka neexistuje a každý si na ňu musí siahnuť sám. V škole napríklad nikdy nebudete pod takým stresom, ako keď máte dve minúty do vysielania a reportáž stále nie je hotová.

AKO ZVLÁDAŠ ŠKOLU A PRÁCU NARAZ?

Dostala som sa do ošemetnej situácie v období, keď som nastupovala do TV JOJ. V tom čase som študovala na PEVŠ ešte aj právo a musím povedať, že to bol naozaj "záhul". Celý tretí ročník som si oddrela nonstop v škole, jednej alebo druhej, alebo v práci. Možno by to bolo super pre niekoho, kto nechodí von a neholduje bujarej nočnej zábave (smiech). Napokon právo muselo ísť na rok bokom a fakulta masmédií dostala plné pole pôsobnosti. A musím povedať, že skúsenosti z praxe mi už viackrát zachránili na skúškach kožu.

ČO ROBIŠ VO VOĽNOM ČASE, AK NEJAKÝ MÁŠ?

Ešte pred rokom ani „nehrozilo“ dostať sa čo i len s priateľom do kina. Jednoducho na to nebol čas. A ak náhodou áno, bola som taká unavená, že som si radšej hneď po práci alebo skúške išla rovno ľahnúť. Na moje posledné školské prázdniny po štvrtom ročníku som si ale urobila dostatok času a riadne si ich užila!

V DOBE, KEĎ ZAMESTNÁVATELIA PÝTAJÚ PRAX A SKÚSENOSTI, NÁM SAMI DÁTE ZA PRAVDU, ŽE PRACOVAŤ POČAS ŠTÚDIA SA STÁVA NEVYHNUTNOSŤOU. Z NAŠICH FAKULT PEVŠ SME VYBRALI PRACUJÚCICH ŠTUDENTOV, KTORÍ BUDÚ URČITE VEĽKOU INŠPIRÁCIOU AJ PRE VÁS. VEĎ POSÚDTE SAMI!

DOMINIK SMREK

FAKULTA PSYCHOLÓGIE

Zakladateľ vydavateľstva a autor prvej motivačnej knihy na Slovensku, študuje na fakulte psychológie. Popritom plní detské sny, sponzoruje vydávanie viacerých publikácií na našom trhu, prevádzkuje internetovú poradu a motivuje ľudí.

KEDY A AKO SI SA K TOMU DOSTAL?

K založeniu vlastného knižného vydavateľstva krokkuspechu.sk ma motivovalo práve vydanie mojej motivačnej knihy. Keď ma tri vydavateľstvá odmietli z nedostatku financií a jedno sa ma pokúsilo oklamať, rozhodol som sa našetriť si prvotný kapitál a začať podnikáť. Čo sa týka coachingu je to jednoduchšie, pozývajú ma rôzne spoločnosti s cieľom motivovania zamestnancov.

PRÁCA A ŠTÚDIUM – AKO SPOLU SÚVISIA?

Keďže coaching a aj vydávanie kníh je tiež o psychológii, tak sa moja práca a štúdium kamarátia a dopĺňajú. Ak si k tomu nájdete ešte aj záľubu v niektorých školských predmetoch, ide všetko jednoduchšie!

AKO ZVLÁDAŠ PRÁCU A ŠKOLU NARAZ?

Moja práca je tak flexibilná a nárazová, že ju stíham po večeroch poprípade skoro ráno. Môj denný režim je o šiestich hodinách spánku. Dni, keď nemám školu a vstávam o piatej ráno, umožnia urobiť prácu efektívnejšie. Takto stíham aj školu.

ČO ROBIŠ VO VOĽNOM ČASE, AK NEJAKÝ MÁŠ?

Ako sa hovorí, tím čo chcú, patrí svet, tím čo nie, lopata do ruky. Preto mám voľného času toľko, koľko si vytvorím. Päť dní v týždni si oddriem dve hodinky v posilňovni. Chodím behať so psom, cestujem, lyžujem, aktívne leziem. Okrem toho sem-tam poskakujem na topánkach powerisers.

MARTIN PUŠKÁČ

FAKULTA INFORMATIKY

Martin je grafik webových a mobilných aplikácií. K svojmu povolaniu sa dostal vďaka detskej encyklopédií. V poslednej dobe sa zameriava na aplikácie pracujúce s veľkým množstvom kritických dát, ako je online účtovný softvér. Zároveň je spoluzakladateľ online projektu darčiekov na poslednú chvíľu Last Minute Darček.

KEDY A AKO SI SA K TOMU DOSTAL?

K mojej práci, ktorá je aj mojím koníčkom, som sa dostal ešte okolo roku 2004, ale živnosť som si založil až o dva roky neskôr. Na začiatku mojej "kariéry" bola detská encyklopédia o tvorbe webových stránok, ktorú som dostal k sviatku. Zaujalo ma to až tak, že ma to dnes živí.

PRÁCA A ŠTÚDIUM – AKO SPOLU SÚVISIA?

Moja práca je špecifickým odborom môjho štúdia Aplikovanej Informatiky. Škola mi umožňuje rozširovať si obzory aj v iných zameraniach a tak skvalitňovať aj môj pracovný život.

AKO ZVLÁDAŠ PRÁCU A ŠKOLU NARAZ?

Naša škola nám ponúka dostatok priestoru a podpory pre mimoškolské aktivity, akými je napríklad práca. Vyučujúci sú veľmi ústretoví. Školu tak zvládam pomerne dobre, hoci občas aj ja odovzdávam školské práce na poslednú chvíľu (smiech).

ČO ROBIŠ VO VOĽNOM ČASE, AK NEJAKÝ MÁŠ?

Voľný čas mám, keď si ho spravím. Zároveň moju prácu môžem vykonávať prakticky kdekoľvek, kde je elektrina a aspoň nejaké pripojenie k internetu. Veľa času trávim na rodinnej chate, kde si rád zjdem aj na túru alebo k vode. Mám psa, ktorý si pýta veľa pozornosti. S priateľkou sa snažím tráviť čo najviac času. Rád si však skočím aj na pivo s kamarátmi. Navštevujem rôzne podujatia a konferencie týkajúce sa môjho odboru.

TEXT: HANA DŽURNÁ | FOTO: SIMONA BUČEKOVÁ

MASMEDIÁLCI V TA3

NAJVÄČŠOU PREDNOSTOU FAKULTY MASMÉDIÍ PEVŠ JE PRAKTICKY ZAMERANÁ VÝUČBA. ŠTUDENTI MAJÚ MOŽNOSŤ OVERIŤ SI ZÍSKANÉ VEDOMOSTI V PRAXI A ULAHČIŤ SI TAK ŠTART DO PROFESIONÁLNEJ BUDÚCNOSTI. ABY SA NEPOHYBOVALI IBA NA AKADEMICKEJ PÔDE, POSKYTUJE IM FAKULTA SKVELÚ PRÍLEŽITOSŤ ZACLENIŤ SA DO REÁLNYCH MÉDIÍ.

V televízii TA3 stážovalo v júli päť študentov a rovnaký počet počas augusta. Študenti boli každý deň pridelení k inému redaktorovi, ktorý ich oboznámil s náplňou svojej práce, prípadne ich poveril konkrétnou úlohou. V prípade záujmu mohli spolupracovať s kameramanom alebo strihačom. Postupom času sa vedúci oddelenia spoliehal na samostatnosť a vlastnú iniciatívu študentov.

„Vedenie aj pedagógovia fakulty masmédií podporujú úzke prepojenie štúdia teórie a reálnej praxe. Vyjadruje to obsah predmetov, ako aj to, že mnohé z nich vyučujú externí pedagógovia – odborníci z mediálneho prostredia. Študentov tiež zapájame do výroby materiálov (printových, fotografických aj audiovizuálnych), ktoré slúžia na propagáciu školy. A v neposlednom rade je to zabezpečenie letnej a priebež-

nej odbornej praxe študentov v médiách. Nechceme, aby to bola len formálna záležitosť za kredity, teda aby nám študenti nosili potvrdenia o absolvovaní. Na prax idú tí študenti, ktorí majú skutočný záujem rozšíriť si svoje vedomosti a získať skúsenosti, a sú ochotní tomu venovať aj svoj voľný čas,“ hovorí PhDr. Zora Hudíková, PhD., vedúca Ústavu multimediálnej tvorby.

LETNÉ „POVINNOSTI“

Počas stáže mali študenti prístup do klientskej zóny tlačových agentúr a do archívu TA3. Písali rešerše z textov tlačových agentúr TASR alebo SITA. Pracovali s newsroomovým programom Octopus – písali text, headliny – všetko, čo robia redaktori so svojimi príspevkami pred tým, než sa odvysielajú. Učili sa strihať na programe AVID Studio. Narozprávali text k reportáži.

Chodili s redaktormi na výrobu, t.j. sprevádzali ich počas rozhovorov s respondentmi, na tlačových konferenciách atď. Urobili rozhovor s respondentom. Vymysleli námet na vlastnú reportáž a vyrobili ju, pričom tie najlepšie odvysielali. V neposlednom rade mali možnosť urobiť si dobré meno a získať kontakty v redakcii.

PEVŠ TO ZVLÁDLA

Stáž v TA3 dopadla pre PEVŠ veľmi reprezentatívne – jedna odvysielaná reportáž a ponuka na miesto reportérskej služby. Prakticky zameraný systém výučby pomohol našim študentom úspešne zvládnuť úlohy, ktorými ich v spravodajskej televízii poverili. Vďaka harmonickému spojeniu perspektívnych študentov a iniciatívneho vedenia školy spolupráca s TA3 nekončí. „Postupne plánujeme rozšíriť

spoluprácu s ďalšími médiami. Verím, že pre tých, ktorí naozaj chcú, ich bude dosť,“ motivuje vedúca Ústavu multimediálnej tvorby Zora Hudíková.

Z PRVEJ RUKY NA ZÁVER

BORIS STANKOVIČ, 3. ročník FM „Išlo o veľmi príjemnú skúsenosť. Dostal som sa na miesta, kam by som sa inak nedostal. Naučil som sa pracovať v nových programoch a získal nový rešpekt pred novinárčinou. Niektorí redaktori nastupujú o siedmej ráno, a podľa toho, ako sa ich téma vyvíja, môžu skončiť až pred polnocou. Podľa mňa to bolo lepšie ako Erasmus, kde síce ste v cudzine, ale stále sa učíte iba teóriu. Prax nič nenahradí. Ak spravíte dobrý dojem a budete sa snažiť, možno vám hneď ponúknu miesto. A ak nie, tak si aspoň môžete napísať do životopisu, že ste mesiac stážovali v TA3.“

PROGRAM AKCIÍ PANEURÓPSKEJ VYSOKEJ ŠKOLY

26.9

Opening semester party

17.10

Imatrikulácie

19.10
21.10

Teambuilding

Chata Zoška 55€ (plná penzia + doprava)

November

Športový deň

(dátum sa upresní)

21.11

Beánia

5.12

Goodbye semester party

www.studentskeparty.sk

PANEURÓPSKA VYSOKÁ ŠKOLA
Študentský klub PEVŠ

facebook.com/paneurouni

PRÁCA A MEDÚZY V ANGLICKOM STREDOMORÍ

TEXT: IVA MRVOVÁ
FOTO: LUCIA BAGINOVÁ, IVA MRVOVÁ

Prst sa mi kízal po mape a zmätene hľadal tú malú bodku pod talianskou čižmou. Minulý rok bol v znamení nemeckého piva a Baltiku, tentoraz by sa zišiel nejaký juh. Teplo a more sú dva ekvivalenty, pri ktorých sa väčšina ľudí balí o čosi svižnejšie. Vzniklo to milou letmou náhodou dialógom: „Chcem ísť niekam.“ - „Aj ja.“ - „Poďme!“ Tak sme sa všetky tri zbalili a do týždňa vypadli na najmenší európsky ostrovný štát, Maltu.

Študenti sú verní značke a Ryana-ir lieta priamo na Maltu najbližšie z Krakowa, takže nám nezostávalo nič iné, ako sa tam cez noc dopraviť. Po jednom zmeškanom vlaku, prebdenej noci na stanici a asi štyroch ďalších spojoch nás to vyplúlo na maltskom letisku. Po vystúpení z lietadla ma čosi obľialo. Slnko sa mi pripražilo na tvár a ja som v tom momente vedela, že sa s Maltou kamarátiť nebudem. Moja zlomená duša, milujúca škandinávsku tundru, sa náhle ocitla na vyschnutej, holej a prašnej púšti bez stromov, kríkov a vlastne všetkého zeleného, čo len trochu pripomína prírodu. Zvraštala som čelo, strhla zo seba mikinu, vytiahla Ray-bany a vydala sa na cestu za dobrodružstvom.

PRVÝKRÁT TO NEVYŠLO

Úvod bol veselý, akoby sa nás Malta naozaj stále pýtala, či to myslíme vážne. Po príchode sme zistili, že byt, ktorý bol pre nás prichystaný, nie je hodný ľudského obývania. Majiteľ bol sympaták, navyše s obchodným duchom. Keď sme mu oznámili, že odchádzame a na noc nezo-

stávame, nechcel nás nechať vziať si veci. Keď jednu z nás začal fyzicky napádať, tak sme z nového, ešte teplého maltského čísla, volali políciu. Ešte som tam ani nestačila plutvou pocápať dostatočný počet švábov a už sme sa sťahovali. Bola polnoc, keď nás kamarátka prichýlila na terase. Dve spali na ležadle, tretia si ustlala na žehliacej doske. „Toto raz budem rozprávať svojim vnúčatám,“ ozvalo sa spod osušky vedľa, zasmiali sme sa a v momente zaspali.

Asi po týždni sa nám konečne podarilo sa usadiť. Byt, ktorý mal čisto európsky nádych a nábytok z borovice, sme skoro vybožkávali. Veľká slnečná terasa bola príjemné južanské plus, akoby sa osud snažil si nás udobriť. Vybaliť sme sa. Prácu sme už mali. Dve robili v podniku na pláži, jedna pracovala v bare neďaleko. Postupne sme spoznávali ľudí z okolia a začali sa tu cítiť ako doma. Vyzeralo to ako náhly koncentrovaný ružový americký happyend.

KULTÚRNYM PRIEREZOM

Malťanov je tak 400 000, čo je menej obyvateľov ako v našom hlavnom meste, no v lete sa sem nahrnie okolie širšie ako svet a Malta sa stáva jedinou dovolenkovou destináciou tejto planéty. Ostrovania sa nechali skolonizovať až natoľko, že okrem jazdy vľavo odkukali aj anglické zásuvky, takže sme okrem krízových presunov cez cestu pár dní šetřili baterky na mobiloch. Malta je aj krajina kontrastov. Silná katolícka tradícia a južanský

ostrovný temperament medzi sebou občas narážajú. Zatiaľ čo bol z legislatívy len nedávno odstránený zákon zakazujúci manželský rozvod, homosexuálne prejavy nespôsobujú vášne slovenských rozmerov. Status a životné motto ostrovanov spočíva v jednoduchom „Enjoy your life“. Dokonale to zavrhuje presne ten uponáhľaný a stresujúci spôsob života, na aký sme žiaľ odjakživa naučení my. Malta sa skladá z viacerých ostrovov. Gozo a Malta sú najväčšími nielen rozmermi, ale aj nepriateľstvom. Je medzi nimi až hmatateľný rozdiel. Gozo je zelenšie, menej obývané a turistami nezahlušené. Úspešne sa zatiaľ vyhýba komercializácii, ktorou ostrov Malta žije. Gozitáncov urazíte poľahky, stačí ich nazvať Malťanmi a ich prívetivosť sa v momente stratí. Úradnými jazykmi sú maltština a angličtina, no v poslednom čase sa návalmi turistov z Talianska vo veľkej miere popularizuje aj taliančina. Učiť sa po maltsky je rovnako výhodné, ako tráviť čas nad Islandčinou. Reč, okrem toho že ňou hovorí päť ľudí na svete, je náročná a znie z veľkej časti ako arabčina. Napriek tomu ju však medzi sebou používajú neporovnateľne častejšie ako angličtinu. Tú prakticky využívajú len v konverzácii so zahraničím. Stredozemné more okolo Malty je najpriezračnejšie, čo je nádherné i praktické zároveň. Pri plávaní je totiž možný kvalitný prhlivý zásah medúzou, no vďaka čistej vode je toto riziko podstatne menšie. Na plážach je preto bežné vidieť výstražnú tabuľku s obrázkami rôznych ty-

pov medúz. Je ich tam asi deväť, od farebnejších až po priesvitné, pred ktorými vám už, žiaľ, nepomôže ani priesačná voda.

„BRATŘI“ V PLUTVÁCH

V snahe udržiavať československú komunitu sa pravidelne usporadúval výlet loďou. Cieľom bolo plaviť sa pri pobreží a ostrovoch, kde-tu zastať, ponárať sa do priesačnej vody a pohladkať čo možno najmenší počet prhlivcov. Bolo to fajn, skákali sme z paluby, šnorchlovali, objavovali jaskyne a váľali sa na piesočnatých plážach. Lákali nás aj okolité útesy. Nejdeme si zaskákať? Výber bol dobrý. Jeden osem metrový, druhý bol za dvádnásť a posledný, slúžiaci zrejme aj pre posledný skok v živote vôbec, trčal do výšky dvadsaťdva metrov. Práve ten bol najpríťažlivejší pre zhruba dvoch Španielov ročne, ktorí sa po litroch tequilly rozhodli trošku si zalietat. Kvôli

UČIŤ SA PO MALTSKY JE ROVNAKO VÝHODNÉ, AKO TRÁVIŤ ČAS NAD ISLANDČINOU

nim tam pribudla predvídava tabuľka s nápisom „zákaz skákania, nebezpečenstvo úrazu“. My sme boli skromnejší, plávali sme k tomu najmenšiemu. Kým som však stihla úplne zabiť svoje rácio a oddať sa adrenalínu, zistilo sa, že je tam primnoho zaparkovaných lodičiek a s najväčšou pravdepodobnosťou by sme jednej z nich prerazili palubu.

NEBO, PEKLO, AUTOBUS

Jedným z najbizarnejších zážitkov bolo jednoznačne cestovanie maltskou MHD. Po trištvrt hodinovom čakaní na zastávke a dvoch úpaloch sa zrazu znenazdajky prirútil autobus. Človek musel byť rezký a mávať, čo pri otupnom teple nebolo vôbec

jednoduché. S predstavou ďalšieho čakania sme však vždy energicky zrýchlili a hádzali rukami ako strokotanci. Arriva dorazila. Teplotný šok spôsobený vyšpičkovanou klímou nebol ako facka, ale ako prejedenie kombajnom. Celá česko-slovenská kolónia si potichu vymieňala antibiotiká, ktoré sa stali skoro posvätnými. Bolo nevyhnutné potužiť nimi vydriapané hrdlá a roztrasené priedušky. Museli sme makať, nik si nemohol dovoliť ostať týždeň na péenke. Čo však bolo paradoxom, teplotné výkyvy nezrážali k zemi len zahraničných. Rovnako trpeli aj domáci. Často ich bolo vidieť s opuchnutými nosmi a šumivými vitamínmi v šálkach. Nastavenie vymrazovania preto Malte zrejme

výrazne zdvihlo dopyt po farmaceutikách.

PACEVILLSKÉ HRÁTKY

Ak ste boli v Las Vegas, je možné utvoriť si o malom maltskom meste Paceville akú-takú predstavu. Uličky tohto mestečka, ktoré netvoría byty, ale podniky, bary a diskotéky, sú každú noc trieštené na prach návalmi mladých turistov a študentov jazykových kurzov, ktorí sem chodia na spoločenskú konverzačnú prax pri bareloch vodky. Sem-tam niekto vypadne z balkóna, sem-tam natrafíte na páriky snažiace sa v tmavých kútoch o trochu súkromia, občas na vás niekto hodí pohár piva či mokrú osušku. Mladí roztopašní dovolenkári si vedia svoj výbeh

z domu patrične užiť až tak, že je skoro nevyhnutné každé ráno celý Paceville poriadne vysprchovať, aby mohlo „Sin City“ večer opäť otvoriť svoje brány.

ODCHÁDZAME

Slnečné lúče sa hrali s mojou tvárou a ja som sa cítila ako nepodarený kolorit. Veci boli zbalené, suveníry sa tlačili po všetkých vreckách. Náš čas sa krátil a prišiel moment lúčenia s ľuďmi, krajinou, maltskou dopravou, pastizzi (národná lahôdka v lístkovom cestíčku), nádhernými plážami a ešte krajším morom. Bola to skúsenosť strhujúca, upevňujúca, silná a famózna. Ďalšie leto? Nechajme sa prekvapiť.

SPRÁVNE A SLUŠNE

TEXT: JURAJ RECKÝ

ZÁPÁSITE S TÝM, ČI ÍŠŤ ALEBO NEÍŠŤ NA SKÚŠKU V OBLEKU? NEVIETE SI RADY, AKO NAPÍSAŤ MAIL VYUČUJÚCEMU, PRÍPADNE AKO SPRÁVNE POZDRAVIŤ? POMÔŽEME VÁM! NAJČASTE JŠIE ŠTUDENTSKÉ OTÁZKY ETIKETY SME VYRIEŠILI ZA VÁS.

Pátrať po univerzálnej univerzitnej alebo vysokoškolskej etikete je ako hľadať ihlu v kope sena. Najskôr asi nájdete prispôbené spísané pravidlá amerických univerzít. Pravidlom však je – iný kraj, iný mrav. Ako si teda pomôcť? Vychádzajte z etikety, ktorá sa viaže k udalostiam s tradíciou. Nemusíte sa však báť toho, že by ste mali začať študovať latinské názvy, či prehrabávať sa v hromadách kníh a študovať zvyklosti z čias minulých, kedy sa vyžadovalo výrazné odlišné správanie v porovnaní s dneškom. Skutočne historické pravidlá etikety sa dodržiavajú len na tých najvýznamnejších vysokoškolských udalostiach. Napríklad imatrikulácie alebo promócie.

ZDRAVÍME A OSLOVUJEME

Bežný školský deň sa dá z pohľadu etikety zvládnuť pomerne hravo. Stačí sa len slušne správať. Prvý zdraví vždy ten so spoločensky nižším postavením. V našom prípade je to študent. Ak si nie ste istí, nikdy nespravíte chybu, ak sa pozdravíte prví. Vhodné je pozdraviť iba počas prvého stretnutia sa v daný deň. Na pozdrav je slušné odpovedať. Ak sa tak nestane, na neodzdravenie neupozorňujeme. Pozdraviť treba celou vetou. Teda: Dobrý deň! Dobré ráno! Zlé pozdravy sú: Dobrý! Zdravíčko! Aby bol pozdrav plnohodnotne zdvorilý, zdravíme zo vzdialenosti troch či štyroch krokov, nevdychneme pozdrav druhému do tváre. Vytiahneme ruky

z vreciek, vyberieme z úst cigaretu a pozeráme sa priamo na osobu, ktorú zdravíme. Ak potrebujete pedagóga osloviť, oslovujte ho pán alebo pani. Vhodnejšie je však oslovovať akademickým titulom. Myslíte ale na to, že titulov je viac a profesor je len jedným z nich. Najvhodnejšia forma je: pán magister, pani docentka, pán profesor. Ak si však nie ste istí titulom, použite radšej vyšší ako nižší alebo skráteno pán Malý, pani Vysoká. Počas slávnostných udalostí sa používajú špeciálne latinské vysokoškolské tituly. Ak si trúfate ich používať, vopred si ich poriadne naštudujte. Jedným z najzákladnejších pravidiel je „nehulákať na celú chodbu“. Treba byť tolerantný a trpezlivý, ak sa osoba, ktorú chceme osloviť, práve rozpráva s niekým iným alebo telefonuje. Dôležité je pri komunikácii používať správnu gramatiku. Ak chcete niekoho osloviť a vykáte mu, správne časujte slovesá. Pani profesorka, mohla by ste... je zle. Správny tvar je: Pani profesorka, mohli by ste...

STAČÍ BYŤ TICHÝ?

Večný boj sú prednášky. Etiketa hovorí jasnou rečou. Počúvať, sústrediť sa a nerušiť. Ak sa akýmkoľvek spôsobom zabávate, nielenže tým rušíte kolegov, ale dávate prednášajúcemu jasne najavo, že si ho nevážite. Je to ako na pracovnom stretnutí. Predstavte si, že šéf rozdáva úlohy a vy si čítate časopis.

Ak by vás rovno nevyrazil, tak minimálne môžete zabudnúť na postup aj prémie. Nezabudnite si počas prednášok písať poznámky. Aby ste sa mali z čoho učiť, ale aj pre prípad, že sa chcete niečo spýtať. Skočiť prednášajúcemu do reči je nevhodné. Môžete sa prihlásiť, prípadne počkať, kým dostanete priestor na otázku. Pri písaní sa vynára otázka, či je slušné používať elektronické zariadenia. Prednášajúci má právo vás požiadať, aby ste laptop odložili. Ak si na ňom naozaj píšete poznámky a nie ste na Facebooku, je dobré prísť sa pred prednáškou spýtať, či ho môžete používať. Telefonovať počas prednášky je vrcholom neúcty. Ako k prednášajúcemu, tak ku kolegom. Ak potrebujete vybaviť súrny hovor, opustite miestnosť. Následne sa však v adekvátny čas ospravedlňte. Teda vtedy, keď nerušíte prednášku. Pedagóg ospravedlnenie môže, ale nemusí prijať. Prednášku rušíte aj neskorými príchodmi. Snažte sa vždy prísť aspoň pár minút pred začiatkom hodiny. Ak by ste mali prísť na prednášku na posledných pár minút len preto, aby ste sa zapísali, rozmyšľajte si to. Nielenže je to vrcholne neslušné, ale zároveň podvádzate.

MOBILOM ALEBO MAILOM

Komunikácií mailom alebo cez telefón sa s vyučujúcimi nevyhnete. Etiketa má pravidlá aj tu. Najvhodnejšou formou je mailová komunikácia. V maili

nikdy nezabudnite na pozdrav a vhodné oslovenie. Správu treba členiť a mala by byť vecná a jasná. Vyvarujte sa gramatickým chybám, píšete spisovne a štylisticky správne. Text po sebe skontrolujte, aby ste oprávnili preklepy. Ak píšete pedagogovi, zabudnite na vymieňanie znakov za číslice, zamieňanie písmen, či používanie smajlíkov. Túto komunikáciu môžeme prirovnať ku komunikácií s vašim nadriadeným v zamestnaní. Podpisujte sa celým menom spolu s ročníkom, prípadne názvom predmetu, ktorý vás pedagóg vyučuje. Odovzdať seminárnu prácu mailom neznamená pridať prílohu a odoslať. Mail nesmie zostať prázdny! Vždy sem patrí oslovenie, pozdrav a aspoň krátka veta. Telefonicky oslovte pedagóga vtedy, ak vám telefónne číslo sám ponúkne ako jeden z kontaktov na prvej hodine. Nechajte si však túto formu komunikácie skôr na krízové prípady. Dôvod je veľmi jednoduchý. Pedagóg má okrem vás desiatky študentov. Ak telefonujete, predstavte sa celým menom, povedzte, aký predmet s pedagógom absolvujete a slušné je spýtať sa, či nerušíte. Rozprávajte zrozumiteľne, jasne, vecne a buďte struční. Neskáčte do reči a na konci telefonátu sa poďakujte a slušne rozlúčte. Opäť myslíte na to, že netelefonujete s kamarátom. Ak máte problémy s pamäťou alebo riešite zložitejšiu úlohu, napíšte si body pred telefonátom

na papier. Komunikácia s pedagógom by nemala prebiehať v MHD, na WC či na iných nevhodných miestach. Dobré je mať papier a pero na poznámky vždy po ruke. Ak vás pedagóg okamžite odkáže na mail, neberte to ako znak nezáujmu. Pracovných povinností máme každý vyše hlavy. Uvedomte si tiež, kedy vyučujúcemu telefonujete. Vo všeobecnosti platí, že sa nemá telefonovať pár minút po začiatku pracovnej doby a pár minút pred koncom pracovnej doby. Rovnako netelefonujte pred ôsmou ráno, počas obeda a na telefonovanie po deviatej večer zabudnite úplne.

POTREBUJEŠ ZNÁMKU?

Vráťme sa na začiatok článku k tomu najdôležitejšiemu – ku skúškam. Skúšanie je udalosť, ktorá si vyžaduje určitý prístup, dodržiavanie pravidiel, istú noblesu a vážnosť. Zvoliť tmavý oblek je istota. Považuje sa za najslávnostnejší. Môžete zvoliť aj šedý. Etiketa takýto oblek označuje ako denný. Striktne je však daná bledá košeľa a kravata. Ak si chcete zložiť sako, tak iba s dovolením dámy. Potom však sako musia vyzliecť všetci páni v miestnosti. Sako zostáva zapnuté, kým si nesadnete. Vyhnite sa plným vreckám. Môžete rušiť "cinkaním" a nepôsobí to príliš esteticky. Slečny tiež adekvátne prispôsobia oblečenie. Bez veľkých výstrihov, výrazných módných kúskov či prehnaného mejkapu. Realita

je však trochu benevolentnejšia. Hromadná písomná skúška je uvoľnenejšia než ústna skúška. Ani sem by ste však nemali chodiť v krátkych nohaviciach, minisukniach či teplákoch. Dodržiavanie hygienických návykov by malo byť samozrejmosťou. Ako teda? Na ústne skúšky treba prísť v obleku, slečny by mali voľiť decentné oblečenie. Odporúčajú sa stredne vysoké podpätky. Pri vstupe do miestnosti sa študent pozdraví ako prvý. Ak sedí počas skúšky, sedí vystretý, dievčatá majú kolená vždy pri sebe. Pozor na mimiku, gestikuláciu, pohľady a tón hlasu. Ak ste nervózni a je to na vás vidno, môžete nervozitu maskovať držaním vhodného predmetu v ruke. Pero je najideálnejšie. Mimochodom, pero má svoju vlastnú etiketu. Nám stačí vedieť to, aby nebolo reklamné či poľámané. Na skúšky by ste si mali zaobstarať elegantný "kúsok". Mobilný telefón by mal byť vypnutý úplne, nie len stíšený na vibračné zvonenie. Ak skúšajúci porušuje pravidlá etikety, odporúča sa neupozorňovať na tieto chyby. Na konci ústnej skúšky poďakujte, aj keď s vami skúšajúci „vyrazil dvere“, a slušne sa rozlúčte.

SLÁVNOSTI

Odmenou pre absolventov sú promócie. Tie sú slávnostným aktom odovzdávania diplomov na znak ukončenia univerzitného vzdelania. Odohrávajú sa vždy v najhonosnejšej aule. Nie je teda

prekvapením, že takáto dôležitá udalosť si vyžaduje naštudovať pravidlá etikety dôkladnejšie. Našťastie pre nás študentov ich nie je ani tu priveľa a dajú sa pomerne ľahko zvládnuť. Chválením sa, že "tento rok z vás bude Mgr." určite nešetríte. Rovnako tak s pozvánkami na samotné odovzdávanie diplomu. Pozvať môžete podľa etikety v podstate kohokoľvek. Najbližšiu či vzdialenejšiu rodinu, kamarátov, známych. Obmedzenia môžu byť len z kapacitného hľadiska. Pozor však na to, kedy ľudí na promócie pozývate. Etiketa káže, aby ste hostí o slávnosti informovali až po štátnych záverečných skúškach. Teda, keď máte istotu, že vám naozaj diplom odovzdajú. Avšak nepozývajte ich úplne na poslednú chvíľu. Mohli by mať pocit, že sú len akási náhrada "narýchlo". Pozvanie by sa nemalo odmietnuť. V prípade, že pozývate manželov, stačí ak pošlete jednu pozvánku. Na slávnosť majú hostia prísť včas, nie príliš skoro a do miestnosti vstupujú ako prví. Páni majú mať tmavé, prípadne sivé obleky, bledé košeľe, kravaty. Dámy svoje oblečenie adekvátne prispôsobujú pánom. Otázka slávnostného oblečenia je ako počas celého života, tak aj štúdia, stále rovnaká. Správanie má byť pokojné, mierne, nie hlučné. Promócie sa zahajujú vstupom akademických funkcionárov, za ktorými prichádzajú absolventi. V túto chvíľu hostia nezdravia absolventov, negratu-

lujú im ani neodovzdávajú kvety. Vypnutý mobilný telefón je jedným z najprísnejších pravidiel. Súčasťou programu promócií je čítanie mien všetkých absolventov. Pri tomto čítaní sa nesmie tleskať. Počas príhovoru akademických funkcionárov len pozorne a potichu čakajte. Absolventi stoja, hostia sedia. Najslávnostnejšou časťou je sľub absolventov na žezlo fakulty. Sľub je v latinčine a je nevyhnutné, aby sa ho absolvent naučil a dobre vyslovoval. Znie „Apon-deo ac polliceor“ a znamená „Sľubujem a zaväzujem sa“. Sľubuje sa vyrovnaným ukazovákom a prostredníkom pravej ruky priloženými na žezlo. Absolventi čakajú na odovzdanie všetkých diplomov. Následne zástupca absolventov prednesie prípravený prejav. Ten je určený akademickým funkcionárom, rodičom a absolventom. Vynechajte familiárnosti, musí sa zachovať vážnosť a dôstojnosť situácie. Prejav by nemal byť zbytočne dlhý. Ceremoniál je ukončený odchodom akademických funkcionárov. Odovzdávať kvety a prípadne dary, ktoré však majú byť drobné, je vhodné až po opustení miestnosti, kde sa slávnosť odohrala. Zvykom je slávnostný obed v okruhu rodiny. Veľmi podobná je imatrikulácia prvákov. Sem však študenti nepozývajú hostí a miesto diplomov sa odovzdávajú imatrikulačné listiny.

JESEŇ V ZNAMENÍ „OSIEHO DRIEKU“

JEDNÝM Z NAJVÄČŠÍCH JESENNÝCH TRENDOV TOHTO ROKU JE POSTAVA V TVARE PRESÝPACÍCH HODÍN, ALEBO TZV. OSÍ DRIEK. NEMUSÍ BYŤ NEDOSIAHNUTELNÝ ANI PRE VÁS V PRÍPADE, ŽE POUŽIJETE ŠIKOVNÉ TRIKY S OPASKAMI RÔZNEJ ŠÍRKY ČI VYSOKO STRIHANÉ SUKNE ALEBO ŠATY. TÚTO SEZÓNU SA NEBOJTE SIAHNÚŤ ANI PO MAXI SUKNIACH ČI ŠIROKÝCH PADAVÝCH NOHAVICIACH DOPLNENÝCH PRÁVE VYBIJANÝM OPASKOM, KLOBUKOM ČI CHIC RUKAVIČKAMI LADIAČIMI S OSTATNÝMI KÚSKAMI OBLEČENIA.

TEXT: MIROSLAVA MICHALKOVÁ
MODELKA: SANDRA ROSINOVÁ,
M MANAGEMENT
FOTO: IGOR PALIATKA
VIZÁŽ A STYLING: MIROSLAVA MICHALKOVÁ,
WWW.FASHIONSPY.SK

BORDOVÁ SUKŇA, RESERVED
VLNENÝ KLOBÚK, RESERVED
VYBIJANÝ OPASOK, ZARA
SATÉNOVÁ BLÚZKA, MARKS&SPENCER
VLNENÝ ŠÁL, RESERVED

MODRÉ ŠATY S PEPLUM, **RESERVED**
OPASOK, **RESERVED**
ŠÁL, **NEW YORKER**

ČERVENÉ ŠATY, **DESIGUAL**
ČERVENÁ TAŠKA, **DESIGUAL**

MODRÉ ŠATY S PRŮŽKOM, **DESIGUAL**
FAREBNÝ ŠÁL, **DESIGUAL**

PLETENÝ SVETER, **RESERVED**
OPASOK, **RESERVED**
LEGÍNY, **NEW YORKER**
ČIŽMY S OSTŇAMI,
WWW.TOPANKOVO.SK

LASKY: „POZNÁME SA UŽ DLHO A FUNGUJE NÁM TO, TAKŽE NEBUDEME NA TOM NIČ MENIŤ.“

TEXT: PETER "POFFO" POVAŽANEC

FOTO: PARA

ŽOVIÁLNY FRONTMAN SKUPINY PARA, MILOVNÍK POHODY, OBLÚBENÝ NA PÓDIU AJ V ZÁKULISÍ. HOSTUJE V ALL STARS OPEN BAND A ZASPIEVAL SI UŽ S TATABOJS, BILLY BARMAN, BEZ LADU A SKLADU ČI S KAPELOU KARPATSKÉ CHRÁTÝ. **TOMÁŠ ŠEDIVÝ ALIAS LASKY!**

VIEM O TEBE, ŽE SI CHODIL NA MATEMATICKÉ GYMNÁZIUM. AKO SI SA, PROSÍM ŤA, DOSTAL K HUDBE?

Odmalička som spieval, dokonca som v pionierskom tábore vyhral druhé miesto v spevákovej súťaži (smiech). Kedysi bola v televízii súťaž Slávici na ulici, v ktorej som účinkoval. Tam ma videla moja budúca kapela Gleglo, v ktorej som spieval asi pol roka. Keď z Pary odišiel spevák Mišo Biely, dali sme si s chalanmi dve-tri skúšky a o dva týždne sme už spolu hrali prvý koncert. Aj preto, že nemali auto na koncerty a ja som mal (smiech).

DOKÁŽEŠ SI HUDBOU ZAROBÍŤ NA ŽIVOBYTIE?

Je to len čiastkový zárobok. Okrem toho som normálne zamestnaný.

PRVÝ KONCERT, NA AKOM SI BOL?

Elán, rok 1987 v Bratislave na Pasienkoch.

NAJLEPŠÍ KONCERT, NA AKOM SI BOL?

Rolling Stones, rok 1995 v Prahe na Strahově.

ČO MÁŠ TY A PARA NOVÉ?

Vydali sme nový album 28. septembra. Volá sa MENŠINA. Spolupracoval s nami Eddie Stevens, bývalý klávesista kapely Moloko. Tak sa celkom tešíme.

POVEDZ, KDE STE NAHRÁVALI NOVÝ ALBUM?

Nahrávali sme u Medveďa, nášho gitaristu, v štúdiu. Neboli sme v zhone. Nové veci sú z môjho pohľadu vyzretejšie. Bude tam deväť pesničiek a prvýkrát nebudú na platni žiadni hostia, teda okrem Eddieho. Naši fanúšikovia sa môžu tešiť aj na turné k albumu. Kedy, ešte spresníme na našej oficiálnej stránke a Facebooku.

VDYDÁVATE HO VO VEĽKOM VYDAVATEĽSTVE?

Nie. V malom, ale s tradíciou. Volá sa Pavian records.

VIEM, ŽE STE CELKOM ROZMANITÁ KAPELA, ČO SA ZAMESTNANÍ TÝKA.

Tak určiteee. Chlapci postupujú zo zabezpečenej obrany, následne vyrážajú do rýchlych protiútokov (smiech). Medveď pracuje vo svojom nahrávacom štúdiu, Sado s Matúšom sú nezávislí architekti, Danko, náš bubeník, podniká. Ja robím v rodinnej firme zaoberajúcej sa záhradníctvom a Kubica je internetový neviemčo.

TAK TO MÁTE PEKNE POMIEŠANÉ! NO TY SI NAJPOPULÁRNEJŠÍ Z KAPELY. NEZÁVÍDIA TI OSTATNÍ VŠETKY TIE BABY A POZVANIA NA DRINKY?

Ale nie. Chalanom sa to takto ľúbi a ja mám ľudí rád. Som pred-

sa spevák a zaslúžim si posilnenie po podanom výkone (smiech). Poznáme sa už dlho a funguje nám to, takže nebudeme na tom nič meniť.

AKO KAPELA SA ANGAŽUJETE AJ V TREŤOM SEKTORE, KONKRÉTNE V OBLASTI SPOLUŽITIA RÔZNYCH ETNÍK.

Organizovali sme malý festival na Šobove pri Banskej Štiavnici, hrávame príležitostne akcie so Sendrejovcami a Klenovec Gypsy band. Podporujeme Cigánsky Bašavel (najväčší festival rómskej kultúry v SR) organizovaný občianskym združením Divé Maky a každoročne sa zúčastňujeme futbalového benefičného turnaja medzi rómskymi osadami.

POČUL SOM, ŽE JEDEN VÁŠ GITARISTA BOL V PRALESE NA LIEČEBNOM POBYTE.

No, to bol Kubica. Alebo ako ho my voláme – Johnny Guitarr. Mal také obdobie, že ho civilizácia prestala baviť. Dokonca zahodil iPhone do pralesa (smiech). Bol v amazonskom pralesi u šamana-liečiteľa a prešiel očistou podľa dávnych zvykov miestnych domorodcov. Natočil dokument o tomto fascinujúcom človeku, kultúrnom dedičstve jeho kmeňa a ľuďoch, ktorí s ním liečebný pobyt prežili.

NETRADIČNÉ. A TY MÁŠ NEJAKÉ HOBBY, O KTOROM BY SME MALI VEDIET?

Som hráčom petangu. Hrať sa to môže všade, kde je rovná plocha. Hráči sa snažia kovové gule hodiť čo najbližšie k malej drevenej. Ideálne na jesenné večery. Náš tím sa volá Slopak (Slovenský petangový amatérsky klub). Pred niekoľkými rokmi som bol aj na majstrovstvách sveta reprezentovať Slovensko (smiech).

Meno a Priezvisko:

Tomáš Šedivý

Narodený: 14. júna 1980

v Bratislave

Žijúci: Bratislava

Výška: 177 cm

Váha: 105 kg

Vek: 32 rokov

Znamenie: Blíženci

POFFOV KVÍZ

Slnko – Mesiac?

Obsah – Forma?

Príroda – Pokrok?

Osud – Človek?

Risk – Bezpečie?

Analóg – Digitál?

Monarchia – Demokracia?

Reinkarnácia – Koniec?

LASKY

Mesiac.

Obsah

Pokrok

Človek

Risk

Analóg

Demokracia

Koniec

HUDOBNÉ NOVINKY

DOPRAJTE SVOJIM HUDOBNÝM PREHRÁVAČOM NIEČO NOVÉ!

LIKE ODPORUČA NAJLEPŠIE KUSY Z JESENNEJ ÚRODY NOVÝCH CD.

DAVE MATTHEWS BAND WAY FROM THE WORLD

Začínal ako pesničkár v baroch, sám s akustikou, príjemným hlasom a hlbokými textami. Dnes, po dvadsiatich rokoch fenomenálnej kariéry, je obklopený talentovanými hudobníkmi a energia jeho koncertov nabíja tisíceky srdc. Nezáleží, či počúvate pop, rock alebo jazz. Dave vám dá všetko. Od veľavravného folku, aký mu určite závidí aj Alanis Morissette, až po divoký funk a soul. Dave Matthews má hrejivý hlas, ktorý neruší, lahodí uchu a priveje čerstvý vzduch do vašej mysle. Uvoľnite sa. Away From The World je wellness kúra pre všetkých, na ktorých útočí jesenná melanchólia. Zamyslieť sa nad textami, možno prehodnotiť život či oddychnúť si pri dobrej muzike. Dave lieči.

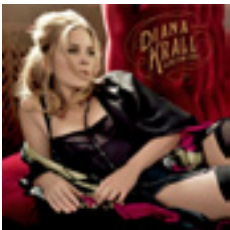
PINK THE TRUTH ABOUT LOVE

Pink nespieva – ona vám každým songom strelí facku. To je skrátka jej štýl a nový album nie je výnimkou. Pop, pop-rock či elektronika, Pink sa nezastaví pred ničím. Po materskej dovolenke sa vrátila k hudbe a k svojim obľúbeným témam. Rebélia, sex a konská injekcia sebadôvery – bez nich by to nešlo. Zjemní iba v baladách, v tomto prípade v piesni Just Give Me a Reason, ktorú napísala spolu s Natom Ruessom zo skupiny fun. Pink je späť, znovu cerí zuby a pripravuje sa ovládnuť hitparády.

PUNK GOES POP 5

Holdujete tvrdšej muzike? Lezú vám na nervy obohraté rádiové hity? Tak siahnite po najnovšom Punk Goes Pop 5. Hudobné vydavateľstvo Fearless Records znovu zozbieralo zvukčné mená punkovej a metalcorovej scény, aby zahrli známe songy trochu inak. Či lepšie, to posúďte sami. Carly Rae Jepsen si vzali do parády metalcoroví Upon This Dawn a Call Me Maybe dostalo oveľa tvrdšiu tvár. Na Gym Class Heroes zaútočili punkoví Secrets a Bruno Mars padol za obeť hardcorovým Memphis May Fire. Notoricky známu pieseň I'm Glad You Came zas oživilí symphonic-metalcoroví We Came As Romans. Známe mená, nové cover verzie a kopa zábavy. Taký je Punk Goes Pop 5.

DIANA KRALL GLAD RAG DOLL

Zmena je život a Diana Krall to vie. Noví hudobníci, nové nápady, nový zvuk a nový štýl. Album Glad Rag Doll je temnejší a intímnejší než predošlé. Dark jazz v pravej podobe. V piesňach cítime sexuálne napätie a mierne vulgárnu dávku zmyselnosti. Pikantný swingový rytmus a rockovo „špinavá“ elektrická gitara vytvárajú kombináciu, ktorá by radšej mala ostať tabu. Glad Rag Doll vás preniesie tam, kde sa takáto hudba hodí – do tmavého zabudnutého baru v New Orleans, kam sa unavení chlapi chodia ľutovať nad pohárikom whisky a nemravne hľadajú na speváčku v červenom.

MUSE 2ND LAW

Alternatívni Muse sú po troch rokoch konečne späť s novou doskou 2nd Law. V lete sme si vypočuli singel Madness, ktorý nadchol aj Chrisa Martina z kapely Coldplay a označil ho za najlepšiu od Muse. Nové CD je plné prekvapení. Frontman Matt Bellamy sa nebráni experimentom. V pesničke Panic Station hrajú funkovi hudobníci, ktorí nahrávali Superstition pre Stevieho Wondera. Nechýbajú prvky symphonic rocku, synthpopu či dubstepu. Kto by náhodou Muse nepoznal, nech zaspomína na letnú olympiádu – oficiálna pieseň Survival je od nich a nájdeme ju na novom CD.

MATCHBOX TWENTY NORTH

Živý rock, trochu romantiky a bláznivé gitarové riffy, ktoré rozhýbu aj mizantropa. Matchbox Twenty prinášajú album North, z ktorého sme si už mohli vypočúť singel She's So Mean. Solídny pop-rock, ktorý sa dá počúvať, bez krikľavých sólo gitár či zbytočne tvrdých bicích. Na rozdiel od záplavy pop-rockových interpretov, Matchbox Twenty azda ako jediní pôsobia naozaj živo. Žiadna rušivá elektronika, iba krásne dominuje teplo ozajstných nástrojov. Nový North vás zaručene postaví na nohy, nech sa pochmúrna jeseň snaží, ako chce.

TEXT: RADOVAN KOPEČNÝ

FOTO: INTERNET

DO RÍMA S LÁSKOU TO ROME WITH LOVE

Štyri príbehy v jednom meste. Známy americký architekt John tu trávi dovolenku a popri tom spomína na mladosť. Tá sa mu premieta aj prostredníctvom mladého študenta architektúry Jacka a jeho priateľky Sally. Operný režisér na dôchodku Jerry, ktorý prichádza so svojou ženou na návštevu dcéry a jej talianskeho snúbenca Michelangela. Zo dňa na deň slávny obyčajný úradník Leopoldo a mladý párik Antonio a Milly na medových týždňoch. Nič ich nespája, len dobrodružstvá mesta, v ktorom sú. A to mesto im mení životy.

TEXT: SABINA MÁSOVÁ

Woody Allen presne vie, ktoré európske mestá ľuďom lahodia. Po Barcelone a Paríži zakotvil vo večnom meste. Allen je známy obdivovateľ Federica Felliniho a jeho talianskych filmov, a preto nečudo, že ho to dotiahlo tentoraz práve do Ríma. Vidieť tu aj priamu inšpiráciu jeho filmom Roma z roku 1972. Allenov predošlý počín Polnoc v Paríži bol nominovaný na Oscara a vykresľuje surrealistický príbeh jednotlivca. Do Ríma s láskou je príbeh mnohých, s menšou

dávnou šarmu a slabšími vtipmi. Akoby už starnúci Woody ťahal posledné esá z rukáva.

Jedným esom pre mužské oči je návrat sexy Penélope Cruz a druhým vynikajúci taliansky komik a herec Roberto Benigni. Ako už býva Woodyho dobrým zvykom, známych tvárí nie je vo filme nikdy dosť, a tak sa môžete tešiť aj na Aleca Baldwinu, Judy Davis a Jesseho „Zuckenberga“ Eisenberga. Pred kamerou sa po šiestich rokoch, naposledy

vo filme Scoop, ukázal aj sám Woody. A je to stále klasik. Inteligentno-vtipný neurotik za hrubými sklami, ktorý všetkým naokolo lezie na nervy.

Odlišné príbehy, ktoré nám ukážu čo-to o vzťahoch a ich komplikovanosti, akú cenu človek platí za slávu, že pozoruhodné talenty by nemali ostať nepovšimnuté a rady od skúsenejších a starších nie sú na škodu.

Ľahká a osviežujúca komédia

TEXT: SABINA MÁSOVÁ

DRUHÁ ZEM. DRUHÁ SKUTOČNOSŤ ANOTHER EARTH

Študentka Rhoda sa pri jazde autom zahľadí do planéty Zem 2, ktorú vedci práve objavili. Pozorovanie záhadnej planéty však končí tragicky. Nabúra do auta, v ktorom na mieste zahynie žena a malý chlapec. Po štyroch rokoch strávených vo väznici sa Rhoda vracia k spomienkam a na miesto, ktoré zmenili jej život a život muža – skladateľa, Johna Burroughsa, ktorý prežil. Výherný lístok na planétu Zem 2 sa v tej chvíli zdá ako šanca na nový začiatok pre oboch.

TEXT: SABINA MÁSOVÁ

Nekomerčná Melanchólia Larsa von Triera, bez hollywoodskej Kirsten Dunst a kvalitného spracovania, aj taká je sci-fi dráma Iná Zem. Ústredným motívom oboch je mysteriózna planéta a rozorvané životy hlavných postáv. Kým v Melanchólii je planéta predzvestou zla, Iná Zem je pozitívnym znakom, paralelou nášho sveta, ale predsa lepšou realitou.

Film bol predstavený v roku 2011 na Sundance Film Festivale, kde získal špeciálnu cenu poroty v kategórii svetové kino-dráma režisér Mike Cahill. Na svojom

konte má tiež film Boxeri a baleríny z roku 2004. Iná Zem je spoločný projekt Mika Cahilla a herečky Brit Marling (Rhoda). Spolu film napísali, natočili a postrihali. O tom, že je herečka Brit Marling naozaj „multitasking“ osoba, niet pochýb. Popri všetkom okolo filmu, je aj vo filme, a je tam na svojom mieste. Po celý čas pôsobí nenútené, je presvedčivá ako osamelý vyvrheľ. A pritom všetkom je prirodzene krásna a magická, až vám jej osudu bude ľúto.

Studené tóny sprevádzajú film vizuálne po celý čas. Amatérsky

pôsobí očividné zoomovanie, mnohokrát zábery točené z ruky, ale ani to filmu neuberá na kráse. Film pôsobí skôr ako dokument, ako autobiografia skutočnej osoby, ktorá sa učí vyrovnáť sa s minulosťou, zbaviť sa viny a popritom túži stretnúť svoje zrkadlové „ja“ na druhej planéte. Téma sci-fi, ale napriek tomu uveriteľná, ľudská, ktorá sa vám dostane pod kožu. O hudbu sa postaralo duo Fall on your sword – hudobná spoločnosť, ktorá sa špecializuje na výlučne na filmovú hudbu. V Inej Zemi nakomponovali sci-fi nadpozemské zvuky lahodiace uchu

i duši. Už začiatočná skladba je jednoducho geniálna. O jeden jediný špeciálny efekt vo filme, obraz druhej Zeme na oblohe, sa postaral Mike Cahill.

Nízky rozpočet filmu vysoko prevyšuje jeho výpovednú hodnotu. Dobrý film nemusí byť vždy o skvelých efektoch a zvukných menách. Niekedy stačí silný príbeh. Veď každý z nás to pozná. Náhla strata blízkych ľudí je vždy tragédiou a jediné, čo človek chce, je vrátiť ich späť k životu. A čo, ak tam na druhej nepoznanej Zemi stále žijú? Išli by ste?

Stephen King je nevyčerateľný prameň bestsellerov. Poplakali sme si pri Zelenej míli, sledovali väzenský život v Shawshanku, báli sme sa Detí kukurice a John Cusack takmer prišiel o rozum v sfilmovanej Izbe číslo 1408. Maestro tentoraz siahol po vďačnej a obľúbenej téme – cestovanie časom. Tridsaťpäťročný učiteľ angličtiny Jake Epping nemá čo

STEPHEN KING – 22.11.1963

Čo keby ste dostali možnosť zmeniť dejiny? Stačí sa vrátiť späť o pár rokov a celý svet máte vo svojich rukách. Môžete to skúsiť v novinke od Stephena Kinga. Fantastická cesta stredoškolského učiteľa z roku 2011 do minulosti má jediný cieľ - zachrániť prezidenta Kennedyho. Nuž, ale minulosť je zanovitá a nedá sa bez boja.

stratiť a vydáva sa do idylických päťdesiatych rokov. Objavuje diery v časopriestore, ktorou možno slobodno cestovať do roku 1958. Rozhodne sa ju využiť v prospech sveta a zabrániť zastreleniu Johna Fitzgeralda Kennedyho. Dúfa, že táto zmena v Bielom dome odvráti vojenský konflikt vo Vietname.

Autor prináša zaujímavú kombináciu faktu a fikcie. Hlavný hrdina pracuje s ozajstnými historickými reáliami a sleduje údajného atentátnika. Rovnako, ako ani my dnes nevieme, či Kennedyho skutočne zastrelil Lee Harvey Oswald, nevie to ani Jake a z obyčajného výletu do minulosti sa stáva napínavá detektívka. Stála za vraždou FBI, prezidentov pobočník Lyndon Johnson alebo zákerný ropný magnát z Ruska

George de Morenschildt, ktorý Oswalda na zbabelú vraždu naviedol? Jake má len jeden pokus, na ktorý si musí počkať do osudného 22. novembra 1963. Minulosť je ale zanovitá a nechce sa dať meniť. Výprava je plná náhod a prekážok a zdá sa, že neviditeľná sila dejín chce hlavného hrdinu zastaviť. Všetko sa komplikuje, keď sa Jakeovi vypomstí stávkovanie pomocou športových výsledkov z budúcnosti. Príveľké výhry prilákajú mafiu a učiteľ angličtiny skončí tesne pred atentátom dolámaný v nemocnici.

Cestovanie časom je téma, ktorú naplno odštartoval H.G. Wells ešte v devätnástom storočí. Legendárna kniha Stroj času bola začiatkom toho, čo sa naplno rozvinulo v bláznivej filmovej

trilógii Návrat do budúcnosti či v seriáli Doctor Who. Stephen King však ako jediný dotiahol cestovanie časom do dokonlosti. Predsa len – zjaviť sa zrazu v minulosti, bohatnúť na stávkach, mať falošnú identitu – to všetko je domček z karát, ktorý sa ľahko rozsype. O budúcnosti ani nehovoriac. Veď stačí tak málo a jedno povestné mávnutie motýľích krídel môže mať za následok prírodnú katastrofu. Stephen King aj tentoraz dokázal riadne vydesiť. Nie však hororovými príšerami a temnými zákutiami, ale niečím omnoho horším – otázkami, ktoré si Jake Epping spolu s čitateľom kladú pri každom kroku v minulosti. Otázkami, ktoré začínajú „Čo ak ...?“

KOMENTÁR NEWSROOM – KEBY DRÁMA MOHLA BYŤ REALITOU BRAŇO ONDRÁŠIK/PEDAGÓG FM

Mladým ľuďom sa síce neodporúča tráviť príliš veľa času pred televízorom, no americká stanica HBO (aj jej česká verzia) toto leto ponúka študentom médií a žurnalistiky skutočnú lahôdku. Seriál The Newsroom (v preklade Redakcia). Nový seriál z novinárskeho prostredia

fiktívnej americkej spravodajskej televízie je nielen umeleckým dielom z dramatického, televízneho a filmového hľadiska – so skvelou kamerou, scenárom, kulisami (podľa vyjadrení tvorcov stačilo dať na ateliér satelity a zo seriálového newsroomu sa mohli okamžite vyslať správy) – ale je zrkadlom nielen novinárskej profesie, ale aj celej spoločnosti. Zrkadlom... Možno to nie je príliš presné, Newsroom nám ukazuje ako by správna redakcia mala vyzeráť a akú by ju každý srdcom novinár aspoň s kúskom vášne pre kvalitné spravodajstvo chcel mať.

Autorom sa podarilo skĺbiť mnoho atraktívnych momentov – osobné drámy hlavných hlavného deja, ktorým sú správy. Divák sa dostáva do zákulisia zbierania informácií o najväčších udalostiach posledných rokov: od atentátu na kongresmanku, cez voľby, incident v jadrovej elektrárni v japonskej Fukušime až po ropnú škvrnu v Mexickom

záleve. V popredí sú mnohé pálčivé spoločenské témy dnešnej doby. Hoci ide o seriál a teda fikciu – resp. dramatizovanú verziu reality – Newsroomu sa darí zachytiť vzrušenie skutočnej redakcie a novinárskej práce. Tí, s ktorými sme v redakcii SMEčka spoločne prežívali pár prebdených volebných nocí určite vedia o čom hovorím :).

Seriál však rozoberá aj niekoľko filozofických problémov našej profesie: meniacich sa spravodajských a žurnalistických paradigiem. Jednou z nich je prezentovanie názoru novinára verzus suché informovanie. Absolventi kurzu Médiá a spoločnosť na našej fakulte si určite spomenú na jednu z vypísaných tém esejí: Je budúcnosť žurnalistiky v suchom informovaní alebo komentovanom spravodajstve? Fiktívna televízia ACN so svojim intelektuálne-kutým moderátorom uprednostňuje vyslovenie názoru aj na obrazovke. Kvalitne prezentovaný názor

uprednostňujem aj ja - najmä ak celé mediálne spektrum vytvorí dostatočný priestor na vypočutie viacerých ideí. V spleti suchých informácií ponúka názor cestu a pridanú hodnotu k reportovaným udalostiam. Navyše, každý novinár v sebe nesie veľa subjektívnych pocitov a videní a len ťažko sa dá umelo zabrániť ich prieniku do mediálneho obsahu. V Newsroom sa podarilo prenikanie názorovej žurnalistiky do mainstreamu obhájiť, obzvlášť ak nakoniec znamenajú lepšiu informovanosť, analýzu a zaujímavejší obsah. Škoda, že mediálny svet nie je skriptovaná dráma. Názor, vyslovený v éteri nesprávne, môže byť poľahky vnímaný ako propaganda, a niektoré médiá asi len ťažko presvedčíte, že pseudocelebrita z reality šou už nie je ani infotainment. Keby dráma mohla byť realitou, povieť si pri sledovaní Newsroom a zobudíte sa zo sna.

PRIPRAVIL: RADOVAN KOPEČNÝ

FOTO: IKAR

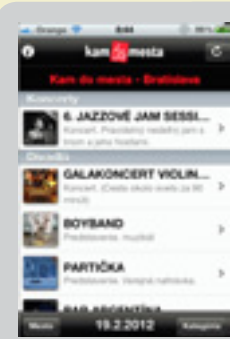
APLIKÁCIE, KTORÉ TI ULAHČIA ŠTUDENTSKÝ ŽIVOT

TEXT: ZUZANA IHNÁTOVÁ, RADOVAN KOPEČNÝ

ITRANSIT BA
Pre tých, ktorí využívajú adrenalínovú prepravu bratislavskou MHD, odporúčame aplikáciu iTransit BA. Aplikácia nájde tvoju aktuálnu polohu, vyhľadá najbližšie spoje a následne vypočíta, koľko ti bude cesta do školy trvať. Obsahuje tiež prehľadný zoznam zastávok ako aj všetkých liniek v hlavnom meste. Jednoducho a prehľadne všetky informácie, ktoré ti ušetrí čas pri cestovaní.

REŠTAURÁCIE
Je tu čas obeda a v školskej kantíne ti nenavariť jedlo, ktoré máš rád? Vďaka tejto aplikácii si vieš vybrať reštauráciu podľa tvojej chuti, aj keď nemáš medzi prednáškami veľa času nazvyš. Aplikácia ti vyhľadá najbližšie reštaurácie v okolí školy aj s aktuálnymi dennými ponukami jedál. Nenechaj sa nachytať zvukovými menami a prečítaj si hodnotenia hostí, prípadne si preklikni priamo na webovú stránku podniku.

KAMDOMEŠTA
Žalúdok máš plný, seminárky napísané a nie si fanúšik slovenských rodinných seriálov? Aplikácia Kamdomesta ti ponúka tipy na rôzne akcie ako koncerty, festivaly, filmy, predstavenia, výstavy či párty. Vyber si a choď žiť!

ATM SLOVAKIA
Predtým než vyrazíš do mesta za zábavou, skontroluj si, či máš pri sebe dosť hotovosti. Ak nie, využij ďalšieho užitočného pomocníka. Aplikácia ATM Slovakia „vyňuchá“ všetky najbližšie bankomaty. Nestrácaj čas hľadaním bankomatov a nemrhaj peniazmi na zbytočné poplatky. ATM Slovakia zohľadní aktuálnu polohu a ty už len zvolíš ten správny bankomat.

07:00 08:00 12:00

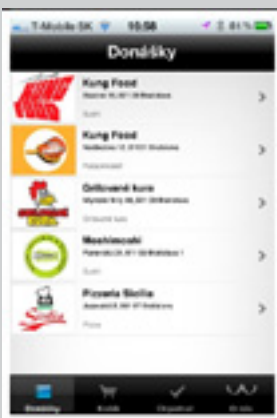
POČASIE
Aplikácia, ktorá ti ukáže aktuálne počasie ako aj predpoveď na celý deň v hodinových intervaloch. Pomôže ti urýchliť rozhodnutie, ako sa ráno vhodne obliecť. Nastav si teplotu podľa aktuálnej polohy alebo sa rovno pozri koľko stupňov je v okolí školy – v zime to môže byť rozdiel aj dva či tri stupne. S aplikáciou máš prehľad o počasí na päť dní dopredu, ukáže ti najvyššiu dennú a nočnú teplotu a v prípade zlého počasia aj percentuálne riziko dažďa v konkrétnu hodinu. Nevyspytateľná jeseň ťa už nemá šancu prekvapiť, tvoj súkromný ilko v smartfóne je o krok vpred.

DOPRAVNÝ SERVIS RÁDIA EXPRES
Pre študentov-motoristov je tu pomôcka, ako si ušetriť čas v rannej dopravnej špičke a ako sa vyhnúť prípadným pokutám za rýchlu jazdu. Aplikácia ukazuje priamo na mape aktuálne nehody, dopravné obmedzenia ako aj radary. V prípade, že nie si si istý, či by si ráno po žúrke ešte mohol „nafúkať“, odporúčame ti stiahnuť aj doplnujúcu aplikáciu Promile info. Zadáš aký alkohol si konzumoval, v akom množstve a čase, pridáš základné informácie o sebe (váha, výška, pohlavie, atď.) a aplikácia ti následne vypočíta približne, koľko času potrebuješ na vytriezvenie. Ale radšej to neriskuj.

18:00 19:00 20:00

iMUSCLE
Sedíš doma, sedíš v škole, sedíš v práci... Vstaň, zober svoj smartfón a začni cvičiť. Aplikácia iMuscle je tvoj osobný fitness inštruktör. Od základných informácií o svaloch v tele až po sofistikované cvičebné plány – tvoj smartfón ti nedá vy-dýchnuť. Chceš si formovať postavu doma? Ocitol si sa v obrovskej posilovni plnej neznámych strojov? Alebo si zanietený body-builder, ktorý chce mať všetko poruke? S iMuscle budeš šťihly ako tvoj smartfón.

iDONÁŠKA
Chladnička na intráku alebo na priváte zívá prázdnotou a ty máš už opäť hlad? Ušetri si čas, nikam nechod' a objednaj si jedlo priamo domov. Vyber si z ponuky typ reštaurácie, choď do košíka jedlo, na ktoré máš chuť, vyplň kontaktné údaje a odošli objednávku. Stačí už len čakať, kedy zazvoní zvonček na vchodových dverách.

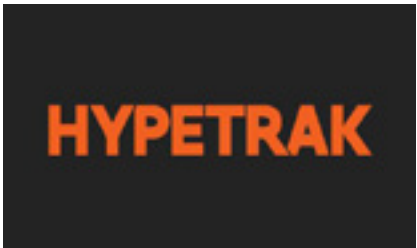
WEB INŠPIRÁCIE

V NAŠOM ĎALŠOM VÝBERE ZAUJÍMAVÝCH WEBOVÝCH STRÁNOK SA ZAMERIAME NA TO, AKO ZOSTAŤ „IN“, „UP“ A „TOP“. STAČÍ SLEDOVAŤ SÉRIU HYPE STRÁNOK – HYPEBEAST.COM A HYPETRAK.COM. BUDEŠ VEDIEŤ, ČO SA NOSÍ, ČO SA POČÚVA A AKO SA SPOLAHLIVO VYMA-NIŤ ZO SIVÉHO PRIEMERU. A PRE KONTROLU, ČI SÚ VŠETKY TRENDY A NOVINKY ZNÁME UŽ AJ V NAŠICH ZEMEPISNÝCH ŠÍRKACH, JE TU SLOVENSKÝ MAGAZÍN DOBA.SK.

HYPEBEAST

HYPEBEAST.COM

Americký raperi sledujú hypebeast.com! Stránka vznikla s cieľom zjednodušiť hľadanie všetkých urban trendov pre širokú verejnosť tým, že sa sprístupnia na jednom mieste. Raperské hviezdy sa na týchto stránkach objavia ako sledované ikony, ich fanúšikovia sa ale nenechajú ničím zahanbiť a ukážu, že majú tiež svoj štýl. Stránka má vlastný online obchod, v ktorom si vyberú hlavne muži. Zaujímavou informáciou je, že na Slovensko to máme zadarmo (free shipping). Keď sa prehrabeš novinkami vo svete módy, nájdeš tu aj inšpirácie z ďalších oblastí kultúrneho života. Umenie, architektúra, film, fotografia, dizajn, výstavy, lifestyle, a netreba zabúdať aj na hry a technické vychytávky. Klikni na ktorúkoľvek kategóriu a nájdeš niečo, čo ťa zaujme. Navyše sa dozvieš, ako a kde si to môžeš zohnať.

HYPETRAK.COM

Ak rád stopuješ, čo je nové v hudbe, neprehliadni stránku hypetrak.com. Stránka je autorsky aj tematicky prepojená s hypebeast.com, no venuje sa hlavne hudobnému priemyslu. Všetci, čo niečo spravili pre americký hip hop, sa tu môžu nájsť – videá, ukážky singlov, recenzie na najnovšie albumy. Urban music má stále svojich fanúšikov a tiež nové hviezdy a nové trendy. Stále má svoju scénu, aj dianie v zákulisí. A pre tých, ktorých toto všetko zaujíma, môže byť hypetrak.com nielen skvelým vyplnením času, ale i rozšírením si obzorov. Nenechajte sa oklamať, okrem hip hopu tu má svoje miesto aj electronica a alternatívna hudba.

DOBA.SK

„Žiť v dnešnej dobe je umenie.“ Takto sa predstavuje internetový magazín doba.sk na Facebook-u. Podobne ako hype séria, i doba.sk sa snaží bežnému užívateľovi internetu zjednodušiť hľadanie informácií, ktoré za niečo stoja. S citom a až precíznou estetikou tento magazín vyberá témy, pripraví ich krátke spracovanie a pre úplný zážitok dodáva aj kvalitné fotografie, nahrávky, videá. Každú chvíľu pribudne niečo do obsahu tejto stránky. Preto je jednoduchý a prehľadný dizajn stránky nevyhnutnosťou. Okrem virtuálneho sveta a najnovších hitov internetu sledujú autori aj dianie v hudbe, filme a výtvarnom umení. Nielen vo svete, ale aj u nás na Slovensku. Všetko prispôbené mladému človeku, ktorý sa chce orientovať.

PRIPRAVIL: LENKA NEMEČKOVÁ

FOTO: INTERNET

GADGETY

PRIPRAVIL: MICHAL ŠRÁMEK

FOTO: INTERNET

TECH PET

Tamagotchi pre generáciu dotykových displejov

Pamätáte sa na legendárne Tamagotchi? Mal ho každý z nás a po dlhej dobe, počas ktorej bolo v zabudnutí, nabera táto hračka nový rozmer. Ak vlastníte nejaké iOS zariadenie, či už iPod Touch alebo iPhone, môžete si domov zadovážiť robotické zvieratko. Tech Pet prichádza s viac ako stovkou funkcií, medzi ktoré patrí chôdza, vrtenie digi-chvostíkom, spievanie a tancovanie. Reaguje na hlasové povely a vďaka vstavanej prednej kamere vníma vaše gestá. Najdôležitejšie je, aby ste sa o Techu pravidelne starali, aby mal vždy úsmev na tvári. Ak sa chystáte kúpiť nový iPhone, určite vás poteší správa, že Tech Pet je kompatibilný aj s novým iPhone 5. Cena tohto milého gadgetu je 60 libier a dostupný bude od novembra, napríklad na Amazon.com.

SOLÁRNY STROM XD MODO: NABÍJAJTE ŠTÝLOVO A EKOLOGICKY

Čo má spoločné váš smartfón a Superman? Obaja čerpajú energiu zo slnka! Novinka XD MODO je elegantný doplnok do domácnosti, ktorý šetrí a je priateľský k životnému prostrediu. Energiu dodáva mobilným zariadeniam úplne zadarmo – čerpá ju zo slnečného žiarenia vďaka deviatim kolektorom, ktoré sú umiestnené v korune solárneho stromu. V balení nájdete aj kábel s deviatimi rôznymi konektormi, ktoré používajú populárni výrobcovia telefónov. Na stránkach Brando.com nájdete tento Solárny strom za 55 amerických dolárov.

QLOCKTWO: DIGITÁLNE NÁSTENNÉ HODINY PRE MINIMALISTOV

Keď chcete stenu v izbe oživiť niečím naozaj špeciálnym a jedinečným, tieto minimalistické hodiny by vás mohli zaujať. QLOCKTWO nemajú totiž klasický ciferník alebo digitálne čísla – presný čas vám povedia slovami, a to dokonca v dvanástich jazykoch. Telo týchto dizajnerských hodín je vyrobené z kvalitného tvrdého dreva, ktoré je dostupné v štyroch farebných spracovaniach, a to čiernej, červenej, limetkovej a fialovej. Štýlový doplnok stojí „minimalistických“ 1000 eur a je dostupný na stránkach Firebox.com.

IZON – MAJTE DOMA VŠETKO POD KONTROLOU

Chcete mať neustálu kontrolu nad svojím bytom, ale inštalácia bezpečnostných zariadení je prídrahá? Možným riešením je „špiónsky“ gadget iZON. Bezdrôtový monitorovací prístroj neustále streamuje video z miestnosti priamo do vášho smartfónu – presne ako v špiónážnom filme. Senzory pohybu a zvuku sú samozrejmosťou, takže ak sa náhodou niečo vo vašej izbe pohne, hneď o tom budete vedieť. Výhodou oproti konvenčným systémom je jednoduchosť ovládania a zapojenia, stačí vám pripojenie na internet a iZON užívateľské konto. Ak máte o svoje súkromie naozaj strach, môžete pripojiť na jeden účet hneď viacero zariadení. Kamera iZON Remote Room Monitor stojí na webe Firebox.com 125 eur.

KOMENTÁR
**CHVÁLA
JINAKOSTI**
MIROSLAV ZELINSKÝ/PEDAGÓG FM

Já prostě nevím, kde se ve mně bere ta obsese, ten stihomam, ta umanutost. Vždycky, když mám psát sloupek pro Like, myslím na prezidentskou instituci a především její ztělesněné persony. Dnes už se ovšem oprostím od svých averzí k reprezentantovi našťestí rychle dosluhujícímu a obrátím se do nedaleké budoucnosti. My Češi si poprvé ve své historii vybereme hlavu státu přímou volbou. Jsem na ni, na tu volbu, velmi zvědav, prostě proto, že tím také poprvé vlastně otevřeně řekneme, co jsme vlastně zač. Zda stádo tupých hlav, o kterém zpíval Karel Kryl (a ten o české malosti věděl opravdu hodně), nebo rozrůzněná společnost, ve které má naději charakterní jinakost. Zatím ovšem právě této

asi příliš idealistické představě nic nenavědčuje. No nic... Nezkorumpovatelné, charismatické, prostořeké a špatně česky vyslovující kníže přece nemůže být prezidentem, když vlastní polovinu Alp, je rakouským občanem a na zasedání sněmovny si občas zdřímne. Dnes už málokdo připomene, co Karel Schwarzenberg udělal pro instalaci svobodných poměrů v naší, tehdy ještě s vámi, milí Slováci, společné zemi. A stejně tak tím českým prezidentem přece, sakra, nemůže být to potetované umělecké individuum Vladimír Franz, které teď na nás vykukuje z facebookové iniciativy, co na tom, že je to profesor hudby, doktor práv, hlava veskrze otevřená a figura rovná

a pevná. No jak by to vypadalo, kdyby visel v každé školní třídě jeho portrét... (ale zase ta krásná představa společných fotografií s Putinem anebo koneckonců vlastně s jakoukoliv jinou hlavou státu). Líbí se mi na nich obou jejich nesamoučelná a bytostná jinakost, jež je zásadně odlišuje od těch šedivých, vážných typů, kteří jim v tomto národním klání sice většinově a davově, ale mentálně přece jen sekundují. A jak pro mě vypadá politický ideál? Když Vladimír Franz nebo Karel Schwarzenberg předá své voliče Karlu Scharzenbergovi nebo Vladimíru Franzovi, aby se ti ostatní mohli doporučit, protože to by už potom možná mohlo na ten mandát stačit. Či?

NA ZÁVER

TRADIČNE... AKO INAK

TEXT: IVA MRVOVÁ

Oba výjavy konečne dorazili na zastávku. Rony sa len flegmaticky usmieval, možno cez svoje divoké ryšavé vlnité vlasy ani nevidel záujem, ktorý spôsobil. Smial sa na Tereze. Tá sa zmätene obzerala, kontrolovala si rifle, skúmala bundu a popritom si niečo oduševnene šomrala.

„Čo robíš prosím ťa?“ spýtal sa jej, keď to už nevydržal.

„Pozerám sa, či nie som špinavá, či čo. Veď hen ako na nás kukajú.“

Rony vybuchol.

„Si stelesnením naivity dievča. Veď sa pozri okolo seba. Má ešte niekto na hlave to, čo ty?“

Tereza, ktorá mala modrú šticu starostlivo ščesanú na stranu a druhý bok totálne vyholený, oscanovala skupinu babiek so šatkami či trvalami a mamičku s copom. Pohľadom sa stretla s očami mladého muža s vystrašenou riedkou prehadzovačkou.

„Bože no, tak som si to dnes pregelovala trochu viac. V Amerike na mňa tak neciveli.“

„Ter, ale tu si na malebnom Slovensku. Ťa neučili že, dievčence majú mať dlhé vlasy a nosiť ich v cope? Ukáž mi, kde máš ty svoj chvostík.“

„No, ty mi prosím ťa hlavne svoj „chvostík“ neukazuj! A podľa čoho sa to akože tak „má“?“

„No ja neviem, ja som teda v Amerike nebol, hoci vyzerám, ako by som tam mal nejakých tých počernejších predkov.“ Pozrel dohora na svoju ofinu s malými hustými vlnkami stojacimi ako šilt. „Viem len tolko, že tu ľudia nie sú veľmi zvyknutí na kreácie tohto typu. Ja som sa s tým už nejak zžil. Nechce sa mi to stále strihať, tá štica mi rastie rýchlejšie ako bedle keď naprší.“ Vybral z vrecku veľkú gumičku na zavárani-ny a snažil sa ňou pochytať čo najviac ryšavých struniek.

„Aha, no to už je lepšie, vyzeráš ako ananás.“

„Nebud' impertinentná, konečne ťa aspoň vidím.“

„Vieš, aj moja mama do mňa furt rýpe... -Prečo sa stále striháš, nechaj si dlhé! – A potom musím počúvať príbehy, ako si nevie zapamätať svoje nové mladé copaté kolegyne, lebo všetky vyzerajú rovnako.“

„Ach, tak o toto ti ide! Byť iná. Nebolo to aktuálne, keď sme mali 15 a prekonávali ťažkú pubertálnu zmenu identity?“

„Vieš čo, sklapni a nechod' na mňa so svojimi psychoanalýzami. Mám krátke vlasy, lebo sa mi to jednoducho páči. Je to pohodlné. Keď si ich napríklad umyjem, rýchlo schnú. Ty vyzeráš ako mop, keby si nemeral dva metre, vymetám tebou svoje internátne police.“

„Vďaka. Som rád, že má moja existencia zmysel... Ja tiež nie som ten klasický. Osobne, mám z detstva aj psychické traumy. Raz ma napchali do umývadla, na Pokeci som bol pod nickom Bighead... Nebolo to smiešne.“

„No neostrihal si sa...“

„Nie, je to moja morálna výhra.“

„Ach tak. Ale vieš, čo sa mňa týka, je to v podstate niečo podobné, ako keď ženy v minulosti začali nosiť nohavice. Mužom to sprvu klalo oči, neskôr si na to zvykli, teraz je to normál.“

„Začínam sa ťa báť.“

„Mal by si, z ananášov sa mi robí ekzém.“

„Mám to chápať ako jasný znak tvojej emancipácie?“

„Počuj. Ty tiež nemáš krátke vlasy, ako sa na-chalana-patrí. Videl si niekedy nejaký zákon upravujúci mužský či ženský zovňajšok?“

„Nie, hoci ten ženský by som veľmi rád napísal...“

„Tak vidíš a keď sa naštvem, budem si aj holá chodiť, keď sa mi bude žiadať..“

„Tak dobre...“

Prišiel autobus. Obaja sa pozreli na číslo. Zvnútra na nich hľadelo asi 30 hláv.

„Fakt nemám niekde roztrhanú bundu?“

RÝCHLA FAREBNÁ A ČIERNOBIELA TLAČ
TLAČ A VÄZBA ZÁVEREČNÝCH PRÁC EXPRESNE AJ DO 1 HODINY
POTLAČ DARČEKOVÝCH PREDMETOV | VEĽKOPLOŠNÁ FOTOTLAČ

Jazykové pobyty v zahraničí

jazykovépobyty.sk

- ▶ EF má 45 ročné skúsenosti
- ▶ viac ako 40 škôl v 16 krajinách
- ▶ začiatok kurzov každý pondelok
- ▶ úrovne od začiatocníkov až po pokročilých
- ▶ dĺžka kurzu 1 - 52 týždňov
- ▶ voliteľné predmety: marketing, business english, management, cestovný ruch, médiá a iné
- ▶ destinácie: Malta, Miami, Oxford, Londýn, Sydney, Kapské Mesto, Toronto, Auckland, atď.